

**SLOVENSKÉ MÚZEUM OCHRANY PRÍRODY A JASKYNIARSTVA,
ŠKOLSKÁ 4,031 01 LIPTOVSKÝMIKULÁŠ**

**VÝROČNÁ SPRÁVA
Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva
za rok 2018**

Apríl 2019

a) Identifikácia povinnej osoby

Zriaďovateľom Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva (ďalej len „múzeum“) alebo (SMOPaJ) je od roku 1999 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR). SMOPaJ so sídlom na Ul. Školskej 4 v Liptovskom Mikuláši riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ múzea, ktorý je jeho štatutárnym orgánom. Riaditeľa múzea vymenúva a odvoláva minister. Riaditeľ za plnenie úloh zodpovedá štátnemu tajomníkovi II. Riaditeľ ustanovuje do funkcie a odvoláva z funkcie vedúcich zamestnancov, s výnimkou vedúceho ekonomického a prevádzkového oddelenia, ktorých ustanovuje riaditeľ do funkcie na základe výsledku výberového konania. Od roku 2001 je riaditeľkou múzea doc. RNDr. Danko Šubová, CSc. Vedúci oddelení vykonávajú svoju právomoc v rozsahu určenom organizačným poriadkom múzea. Organizačnú štruktúru, pracovnú náplň organizačných zložiek múzea, ich právomoc, pôsobnosť, zodpovednosť a vzájomné vzťahy určuje organizačný poriadok, ktorý vydáva riaditeľ múzea. Práva a povinnosti zamestnancov múzea určuje pracovný poriadok, ktorý vydáva riaditeľ múzea.

Činnosť múzea sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi, ostatnými predpismi platnými v rezorte MŽP SR a ročným plánom hlavných úloh, ktorý schvaľuje Porada vedenia MŽP SR. Vyhodnotenie plnenia PHÚ predkladá písomne riaditeľ múzea MŽP SR.

Múzeum je príspevková organizácia, ktorá je svojím hospodárením napojená na rozpočet MŽP SR. Múzeum hospodári s prostriedkami a dotáciami určenými na výkon činnosti, ktoré sú účelovo viazané a špecifikované v záväzných výstupoch MŽP SR a s prostriedkami získanými z činnosti vykonávanej podľa štatútu. Hospodárenie múzea sa riadi záväznými právnymi predpismi o hospodárení rozpočtových a príspevkových organizácií. IČO organizácie: 361 45 114.

Základné telefonické kontakty:

Riaditeľka múzea: 00421 44 5477217

Úsek riaditeľa: 00421 44 5477211

Informačné centrum, spojovateľka: 00421 44 477230, 5477210

Personalistka: 00421 44 5477216

Útvar archívu a knižnice: 00421 44 5477241

Jaskyniarske oddelenie: 00421 44 5477238

Oddelenie ochrany prírody: 00421 44 5477235

Dokumentačno-historické oddelenie: 00421 44 5477244

Výstavno-propagačné oddelenie: 00421 44 5477219

Ekonomické oddelenie: 00421 44 5477213

Prevádzkové oddelenie: 00421 44 5477225

Vysunuté jaskyniarske pracovisko Košice: 00421 55 6333023

e-mail: smopaj@smopaj.sk

www.smopaj.sk

b) Pôsobnosť a strednodobý výhľad

SMOPaJ pôsobí v súlade s rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 15. júna 2006 č. 25/2006-1. 6., o vydaní nového znenia zriaďovacej listiny Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v znení dodatku č. 1 a 2 a Organizačného poriadku Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši č. 756/2014 zo dňa 30.07.2014 (ďalej len „organizačný poriadok“) vydanom v súlade s Rozhodnutím riaditeľky múzea č. 759/2014 zo dňa 31.07.2014, ako špecializované múzeum s komplexnou múzejnou dokumentáciou v oblasti ochrany prírody zahŕňajúc okrem chránených území a chránených druhov aj

históriu ochrany prírody a jaskyniarstva ako osobitný celok. Pozornosť venuje hlavne oblasti environmentálneho vzdelávania, kde sa venuje okrem územnej a druhovej ochrany tiež špeciálnym otázkam v oblasti ŽP ako sú problematika vôd, klimatickej zmeny, odpadov, genetických modifikácií. Jeho nosnými úlohami sú:

- Vzdelávanie širokej verejnosti v priereze všetkých vekových kategórií od predškolskej kategórie, cez ZŠ, SŠ, VŠ, dospelých po kategóriu seniorov zahrňajúc aj marginalizované skupiny. Ročne zabezpečuje na objednávky 55 vzdelávacích programov z oblasti územnej ochrany a druhovej ochrany v kontexte európskej legislatívy, z ktorých 35 bolo vytvorených v rámci projektu Rekonštrukcia historickej budovy múzea, kultúrnej pamiatky pre environmentálne vzdelávanie, ktorý bol podporený z Operačného programu Životné prostredie. Okrem týchto tém, múzeum reaguje aj na doplňujúce požiadavky zo strany škôl, ktoré sa dotýkajú ochrany prírody a životného prostredia. Ponúka tiež množstvo workshopov venovaných zložkám ŽP realizovaných pri príležitosti významných dní ako sú napr.: Svetový deň vody, Deň Zeme, Svetový deň životného prostredia a iné. Základnou formou poskytovania vzdelávania v múzeu je však výklad a vzdelávacie programy k expozíciám a výstavám. Múzeum poskytuje do sietí múzeí na Slovensku ako aj odborným organizáciám pri MŽP SR a tiež samotnému zriaďovateľovi putovné výstavy, na ktorých spracováva hlavné témy z problematiky druhovej ochrany, územnej ochrany, európskej legislatívy, histórie ochrany prírody na Slovensku, speleologického výskumu, histórie jaskyniarstva na Slovensku a problematiky ŽP. Múzeum sa aj v roku 2018 aktívne zapája do prezentačných aktivít vyhlasovaných ZMS a jeho riaditeľka je predsedníčkou Prírodovednej komisie pri ZMS, v ktorom je registrovaných 69 členov múzeí Slovenska. Múzeum pokračovalo vo výučbe seniorov v rámci Univerzity 3. veku a tretí rok realizovalo aj Detský denný tábor počas letných prázdnin. Múzeu bol Rozhodnutím č. 2016-13738/36118:7-10JO MŠVVaŠ SR schválený program kontinuálneho vzdelávania s názvom Ochrana prírody a krajiny vo výučbe prírodovedných predmetov na základných a stredných školách v rámci ktorého boli realizované Metodické dni pre učiteľov a metodické semináre pre učiteľov na témy Fotosyntéza a Základy dedičnosti.

- Výskum v oblasti neživej i živej prírody je zameraný hlavne na inventarizačný výskum európsky významných území, dokumentáciu antropogénnych vplyvov, speleologický prieskum, základný mineralogický výskum a výskum v oblasti histórie ochrany prírody a jaskyniarstva vrátane archeológie a paleontológie. Výskum je zameraný aj na zbierkotvornú a dokumentačnú činnosť múzea v oblasti jeho špecializácie. Múzeum získalo Osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj dňa 04. 02. 2009 s platnosťou 6 rokov od jeho vydania, ktoré bolo predĺžené dňa 11. 04. 2016 osvedčením č. 2016-10051/14432:2-15FO na ďalších 6 rokov.

- Poskytovanie informácií v rámci špecializovaného archívu, ktorý bol pre oblasť ochrany prírody a jaskyniarstvo zriadený pri múzeu v roku 2005 a pracuje pod odbornou metodickou kontrolou MV SR. V rámci tejto služby viedlo múzeum aj v tomto roku 3 databázy: národnú databázu jaskýň, databázu na vyhotovenie archívnych pomôcok (inventáre, katalógy, kartotéky), v ktorej sa nachádzajú informácie o archívnych dokumentoch v správe archívu múzea vzťahujúce sa k histórii ochrany prírody a jaskyniarstva na Slovensku a databázu štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny s verejne dostupnými digitálnymi listinami chránených území. Pre ústredný orgán múzeum zabezpečuje zápis a všetky zmeny v ŠZ a vypracováva štatistické prehľady. Súčasťou útvaru archívu a knižnice je aj špecializovaná knižnica budovaná hlavne na báze výmeny literatúry vlastných edičných titulov. Katalogizácia knižničných jednotiek sa spracováva v aplikácii BACH ProMuseum – Knižnica a prostredníctvom Slovenskej národnej knižnice aj on-line v integrovanom knižnično-informačnom systéme Virtua. Knižnica tak sprístupnila informácie o svojom knižničnom fonde v Súbornom katalógu Slovenská knižnica (KSRG3). Múzeum ročne vypracováva speleobibliografiu pre potreby Medzinárodnej speleologickej únie. Služby archívu sú zabezpečované na základe Bádateľského poriadku zo dňa

20.09.2005 a služby knižnice sú poskytované na základe Knižničného a výpožičného poriadku zo dňa 06.07.2016.

- Odborná správa zbierok je metodicky koordinovaná SNM Bratislava cez Muzeologický kabinet. Múzeum odborne spracováva zbierkový fond v digitálnej forme v databáze ESEZ 4G a k 31. 12. 2018 eviduje 118 175 ks zbierkových predmetov (37 867 ev. č.).

- Edičná činnosť, v rámci ktorej múzeum vydáva v tlačenej forme 2 odborné recenzované časopisy: Slovenský kras (v rokoch 1958 – 2008 vydávaný ako zborník), najstaršie speleologické periodikum a druhé najstaršie múzejné periodikum na Slovensku, vydávaný 2x ročne a Naturae tutela (v rokoch 1992 – 2008 vydávaný ako zborník), vydávaný 2x ročne. Od roku 1993 začalo SMOPaJ vydávať 1x ročne časopis Sinter, v ktorom dokumentuje svoju činnosť. Okrem toho vydáva neperiodické tituly s tematikou OP a jaskyniarstva a propagačné materiály.

Z hľadiska dlhodobých cieľov má múzeum záujem o vytváranie podmienok pre skvalitnenie výskumnej činnosti pracovníkov odborných oddelení, keďže je jediným vedeckým pracoviskom z celoslovenského pohľadu zameraným na ochranu prírody a jaskyniarstvo v regióne Liptova, priľahlých regiónov a v rámci viacerých oblastí výskumu aj z celoslovenského pohľadu. Z hľadiska kvalitatívneho posunu na úrovni prác špecializovaného archívu v múzeum sa permanentne dopĺňali zdigitalizované dokumenty, ktoré sú sprístupňované širokej verejnosti.

Z dlhodobého pohľadu sa múzeum zameriava na spracovanie zbierkového fondu v nadväznosti na národný projekt Digitálne múzeum a dopĺňanie digitálnych záznamov a dát, aby bolo možné postupne digitalizované zábery zbierkových predmetov sprístupniť na www.slovakiana.sk.

Záujem má tiež na udržaní a rozvíjaní aktívneho členstva v medzinárodných organizáciách MUT a ICOM CIMUSET.

c) Rozpočet povinnej osoby

Rozpočet Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva pre rok 2018 bol schválený vo výške 873 825 € Záväzné ukazovatele – bežný transfer, boli schválené poradou vedenia ministerstva dňa 25.01.2018 vo výške 613 125 € Vlastné zdroje zapojené do rozpočtu na rok 2018 boli vo výške 260 700 €

V priebehu roka 2018 sa zmenili záväzné ukazovatele určené zriaďovateľom na:

Bežné výdavky:

-Rozpočtové opatrenie č. 2/2018 zo dňa 05.03.2018 – bežný transfer na rozpočtom nezabezpečené výdavky –udržateľnosť projektov 2018	+112 831 €
-Rozpočtové opatrenie č. 3/2018 zo dňa - bežný transfer na rozpočtom nezabezpečené výdavky – tovary a služby, mzdy a odvody	+29 569 €
-Rozpočtové opatrenie č. 5/2018 zo dňa 24.07.2018 – bežný transfer na mzdové a osobné výdavky v súvislosti s úpravou stupníc platových taríf	+21 813 €
-Rozpočtové opatrenie č. 7/2018 zo dňa 18.12.2018 – bežný transfer na výdavky na zabezpečenie prevádzky a IT	+40 000 €
	+17 000 €

Kapitálové výdavky:

-Rozpočtové opatrenie č. 1/2018 zo dňa 06.02.2018 – kapitálový transfer na Rekonštrukciu budovy SMOPaJ na ul. 1.mája I. celok, II. a III. etapa	+348 000 €
-Rozpočtové opatrenie č. 4/2018 zo dňa 09.05.2018 – kapitálový transfer Zníženie prostriedkov na Rekonštrukciu budovy SMOPaJ na ul. 1. mája	-37 000 €
-Rozpočtové opatrenie č. 6/2018 zo dňa 30.07.2018 – kapitálový transfer na dofinancovanie nákupu osobného automobilu a posuv. regálových systémov	+12 913 €

K 31.12.2018 dosiahol príspevok zriaďovateľa vrátane rozpočtových opatrení sumu 1 158 251 € z toho bežný príspevok vo výške 834 338 € kapitálový príspevok 323 913 €

Rozpočet vlastných zdrojov dosiahol sumu 260 504 € Sponzorské dary a prostriedky, získané v rámci spolupráce s inými organizáciami predstavovali sumu 2 493 € Zmluvou č. 127895 08U06 s Environmentálnym fondom boli organizácii pridelené finančné prostriedky v sume 121 155 € V konečnom dôsledku múzeum v roku 2018 hospodáril s prideleným bežným transferom v sume 834 338 € vlastnými zdrojmi v sume 136 856 € sumou 121 155 € z Environmentálneho fondu, sponzorskými darmi v sume 2 493 € a prideleným kapitálovým transferom v sume 323 913 € Z bežného transferu bol k 31.12.2018 zostatok v sume 31 647,77 € ktorý je možné v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. dočerpať do 31.03.2019.

Z kapitálového transferu bol k 31.12.2018 zostatok 535,31 € ktorý bude zúčtovaný v roku 2019.

Príjmy

K 31.12.2018 Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva dosiahol nasledovné príjmy:

- Príspevok zriaďovateľa na bežné výdavky vo výške 834 338,00 €
- Príspevok zriaďovateľa na kapitálové výdavky vo výške 323 913,00 €
- Príjem z predaja kapitálových aktív (predaj auta) vo výške 1 657,50 €
- Príjem z prenajatých budov, priestorov a objektov vo výške 144,68 €
- Príjem z predaja výrobkov, tovarov a služieb vo výške 93 810,02 €
- Príjem z dobropisov vo výške 83,44 €
- Za porušenie predpisov (pokuty, penále) vo výške 41,38 €
- Ostatné príjmy (napr. za stravné) vo výške 4 267,51 €
- Granty bežné (Environmentálny fond, mesto Liptovský Mikuláš, Pralinka, VÚC, Pozemkové spoločenstvo Liptovská Kokava) vo výške 82 043 €
- Granty kapitálové (Environmentálny fond) vo výške 41 605,43 €

Spolu boli príjmy organizácie vrátane transferu zriaďovateľa ku dňu 31.12.2018 v sume 1 381 903,96 €

Výdavky

K 31.12.2018 čerpalo Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva nasledovné výdavky:

Výdavky z bežného transferu zriaďovateľa spolu vo výške 802 690,23 € na:

- položka 610 – mzdy, platy, služobné príjmy vo výške 408 387,10 €
- položka 620 – poisťovné a príspevok do poisťovní vo výške 146 228,33 €
- položka 631 – cestovné náhrady vo výške 9 802,69 €
- položka 632 – energie, voda a komunikácie vo výške 74 323,57 €
- položka 633 – materiál vo výške 23 558,68 €
- položka 634 – dopravné vo výške 23 226,33 €
- položka 635 – rutinná a štandardná údržba vo výške 926,98 €
- položka 636 – nájomné za nájom vo výške 3 297,79 €
- položka 637 – služby vo výške 93 593,76 €
- položka 642 – transfery jednotlivcom vo výške 2 345 €
- na 0EK0E01- tovary a služby vo výške 1 176,20 €
- na 0EK0E02- tovary a služby vo výške 2 955,00 €
- na 0EK0E03- tovary a služby vo výške 12 868,80 €

Výdavky z kapitálového transferu zriaďovateľa spolu vo výške 323 377,69 €na:

Položka 710 – obstaranie kapitálových aktív:

- nákup regálových systémov vo výške 7 000,00 €
- nákup-dofinancovanie nákupu automobilu vo výške 5 913,00 €
- rekonštrukcia budovy SMOPaJ I. celok a II. a III. etapa vo výške 310 464,69 €

Výdavky z vlastných zdrojov spolu vo výške 260 503,70 €na:

položka 610 – mzdy, platy, služobné príjmy vo výške 36 488,44 €

položka 620 – poisťné a príspevok do poisťovní vo výške 8 940,04 €

položka 631 – cestovné náhrady vo výške 458,80 €

položka 633 – materiál vo výške 11 519,93 €

položka 634 – dopravné vo výške 404,05 €

položka 635 – rutinná a štandardná údržba vo výške 309,06 €

položka 636 – nájomné za nájom vo výške 168,89 €

položka 637 – služby vo výške 89 569,54 €

položka 640 – transfery jednotlivcom vo výške 78,71 €

položka 710 – obstaranie kapitálových aktív:

- nákup softvéru – výučbová aplikácia vo výške 32 736 €
- nákup licencií – sprievodcovský systém v poľskom jazyku vo výške 10 982,04 €
- nákup interiérového vybavenia – posuvné regály dofinancované vo výške 2 804 €
- nákup osobného automobilu vo výške 20 000 €
- nákup PD – Rekonštrukcia budovy SMOPaJ vo výške 7 524 €
- rekonštrukcia budovy SMOPaJ vo výške 37 000 €
- nákup zbierok vo výške 1 520,20 €

Spolu výdavky k 31.12.2018 dosiahli sumu 1 386 571,62 €

Plnenie v tematických okruhoch úloh PHU bolo nasledovné:

- V prvom tematickom okruhu úloh PHÚ Koncepcie, programy, metodiky boli v rámci rozpočtu schválené finančné prostriedky vo výške 10 659 € upravené rozpočtovými opatreniami na 13 298 € Čerpanie prostriedkov k 31.12.2018 bolo vo výške 13 298 € čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 100 %.
- V treťom tematickom okruhu Veda, výskum, výchova a vzdelávanie boli v rámci rozpočtu schválené finančné prostriedky vo výške 294 762 € upravený v priebehu roka na 324 840 € Čerpanie k 31.12.2018 bolo vo výške 324 840 € čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 100 %.
- Vo štvrtom tematickom okruhu Monitoring, informatika a dokumentácia boli v rámci rozpočtu schválené finančné prostriedky vo výške 259 253 € v priebehu roka upravené na sumu 276 604 € Čerpanie rozpočtu k 31.12.2018 bolo vo výške 276 604 € čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 100 %.
- V piatom tematickom okruhu Edičná činnosť boli v rámci rozpočtu schválené finančné prostriedky vo výške 86 942 eur. Rozpočet bol upravený na 78 341 € Čerpanie bolo vo výške 78 341 € čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 100%.
- V šiestom tematickom okruhu Investičné akcie, budovanie a údržba zariadení boli v rámci rozpočtu schválené finančné prostriedky vo výške 119 774 € Rozpočtovými opatreniami boli finančné prostriedky v priebehu roka 2018 upravené na sumu 459 899 € Čerpanie k 31.12.2018 bolo vo výške 459 364 € čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 99,9 %. Plnenie nie je na 100 % z dôvodu zostatku kapitálového transferu vo výške 535,31 € Vysoké plnenie v tematickom okruhu VI. je z dôvodu realizácie Rekonštrukcie budovy na ul. 1. mája II. a III. celok, táto realizácia nebola zahrnutá v schválenom rozpočte. Finančné

prostriedky poskytnuté na udržateľnosť projektov boli z toho čerpané vo výške 112 831 € Boli použité na mzdy a odvody z miezd zamestnancov, ktorých náplň práce súvisí so zabezpečením udržateľnosti projektov v sume 45 531 € a v sume 67 300 € na služby súvisiace s udržateľnosťou projektu ako napr. revízie, skúšky, servis výťahu, zabezpečenie objektu a podobne.

- V siedmej časti Spolupráca boli v rámci rozpočtu schválené finančné prostriedky vo výške 57 181 € Rozpočet bol upravený na sumu 54 589 € Reálne čerpanie k 31.12.2018 bolo vo výške 54 589 € čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 100 %.
- V ôsmej časti Iné boli v rámci rozpočtu schválené finančné prostriedky vo výške 45 254 € V priebehu roka 2018 bol rozpočet schválený upravený na sumu 211 184 € Reálne čerpanie k 31.12.2018 bolo vo výške 179 536 € čo predstavuje plnenie k upravenému rozpočtu 85 %. K 31.12.2018 z upraveného rozpočtu na VIII. Časti zostali finančné prostriedky v sume 31 647,77 € budú použité v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy do 31.03.2019 na prevádzkové výdavky. Celkové čerpanie výdavkov k 31.12.2018 bolo vo výške 1 386 572 € čo je k upravenému rozpočtu ktorý bol vo výške 1 418 755 € plnenie na 97,7 %.

d) Organizačné členenie a personálne otázky

Organizačné členenie v SMOPaJ určuje Organizačný poriadok SMOPaJ. Člení sa na úsek riaditeľa, oddelenie ochrany prírody, oddelenie jaskyniarstva vrátane vysunutého pracoviska v Košiciach, dokumentačno-historické oddelenie, útvar archívu a knižnice, výstavno-propagačné oddelenie, ekonomické oddelenie a prevádzkové oddelenie.

SMOPaJ sa aj v roku 2018 na úseku personálnej práce a odmeňovania zamestnancov riadilo ustanoveniami zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 311/2002 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

Aktivity na rozvoj ľudských zdrojov v organizácii

Medzi dôležité aktivity na podporu ľudských zdrojov v Slovenskom múzeu ochrany prírody a jaskyniarstva v roku 2018 patrilo aj zvyšovanie odbornej zdatnosti a vzdelanosti zamestnancov a to formou doktorandského štúdia a krátkodobých kurzov vzdelávania a školení. Rigoróznou skúškou vykonal 1 zamestnanec, 1 zamestnanec ukončil 2. stupeň VŠ s titulom Mgr., 2 zamestnanci vypracovali rigorózne práce, ktoré budú obhajovať v roku 2019, 1 zamestnanec ukončí štúdium v roku 2019 s titulom PhD. Školenia na úseku ekonomiky a personalistiky sa zúčastnili 4 zamestnanci.

Pohyb priemerného počtu zamestnancov v priebehu 2 rokov a stav zamestnancov múzea v sledovanom roku je uvedený v nižšie uvedených tabuľkách:

Stav zamestnancov k 31.12.2018

Rok	Priemerný evidenčný počet zamestnancov	
	prepočítaný	vo fyzických osobách
2016		
2017	44,60	44
2018	44,79	45
	44,60	45

K 31.12.2018 bol fyzický stav zamestnancov múzea 45. Dňa 23.11.2018 bol schválený limit pracovníkov od 01.01.2019 na 46. Jeden pracovník bol na materskej dovolenke.

V priebehu roka boli prijatí 3 pracovníci. Odišli 2 pracovníci (1 pracovníčka dohodou ku dňu 31.1.2018, 1 pracovníčka dohodou ku dňu 31.8.2018).

V súlade s Kolektívnou zmluvou bol dodržaný 37 ½ hodinový pracovný týždeň. Začiatok pracovnej doby bol stanovený na 7,30 hod a koniec pracovnej doby na 15,30 hod. (v tom je zahrnutá aj ½ hodinová prestávka na obed).

Úlohy požiarnej prevencie a BOZP zabezpečovala firma GAJOS, s r. o. Liptovský Mikuláš.

Počet a zloženie zamestnancov (fyzicky stav) k 31.12.2018

Pracovné zara- denie	Odbor/pracovné zaradenie	Ukončené vzdelanie	Počet
riaditeľ		Vysokoškolské vzdelanie 3.stupňa	1
kurátor	mineralógia	Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa	1
kurátor	Iné prírodné a spoločenské vedy	Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	4
kurátor	Iné prírodné a spoločenské vedy	Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa	1
kurátor	ekológ	Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa	1
kurátor	zoológia	Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	2
kurátor	botanika	Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	2
kustód	dokumentátor	Stredoškolské vzdelanie s maturitou	1
kurátor	paleontológ	Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa	1
pracovník pre environmentálne vzdelávanie		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	1
kurátor	biospeleológ	Stredoškolské vzdelanie s maturitou	1
knihovník		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	1
archivár		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	3
archivár		Vysokoškolské vzdelanie 3. stupňa	1
dokumentátor		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	3
dokumentátor		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	3

lektorka		Stredné odborné učilište	1
marketingový pracovník		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	2
pracovník vnútornej kontroly, archivár		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	1
technik IS		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	1
výtvarník		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	1
technický redaktor, BOZP		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	1
pracovník informačných systémov		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	1
účtovník		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	1
ekonóm		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	1
pracovník pre VO, projekty		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	1
mzdová účtovníčka		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	1
vedúca úseku riaditeľky, prekladateľka		Vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa	1
ostatní THP		Stredoškolské vzdelanie s maturitou	2
ostatní			3
SPOLU:			45

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov k 31.12.2018

Vedecká hodnosť	VŠ	Bc.	US	O + Z
5	22	0	14	4

Priemerná mesačná mzda k 31. 12. 2018

Rok	Priemerná mzda
2016	703,53 €
2017	786,52 €
2018	827,93 €

Priemerná mesačná mzda podľa vzdelanosti k 31. 12. 2018

Rok	Pracovníci VŠ	Pracovníci SŠ	Pracovníci SO + Z
2016	703,49 €	638,36 €	387,97 €
2017	752,95 €	687,27 €	531,31 €
2018	790,30 €	729,57 €	583,45 €

Veková štruktúra zamestnancov k 31.12.2018

do 20 r.	21 – 30 r.	31 – 40 r.	41– 50 r.	51 – 60 r.	nad 60 r.
0	4	12	7	19	3

Rodová rovnosť zamestnancov k 31. 12 .2018 (muži)

do 20 r.	21 – 30 r.	31 – 40 r.	41 – 50 r.	51 – 60 r.	nad 60 r.
0	2	3	2	5	1

Rodová rovnosť zamestnancov k 31. 12 .2018 (ženy)

do 20 r.	21 – 30 r.	31 – 40 r.	41 – 50 r.	51 – 60 r.	nad 60 r.
0	2	9	5	14	2

Evidovaný počet žiadostí o zamestnanie bol v roku 2018 26, z toho 15 žien.

e) Iné

Všetky požiadavky na zabezpečenie dodatočných finančných prostriedkov na bežné výdavky vo výške 221 213 € a kapitálové vo výške 323 913 €, ktoré by mohli ohroziť fungovanie organizácie a realizáciu Rekonštrukcie budovy SMOPaJ na ul. 1. mája 36 a 38 boli zriaďovateľským orgánom akceptované. Múzeum sa aktívne zapájalo v činnostiach organizovaných ZMS na Slovensku a plnilo si všetky úlohy odbornej správy zbierok, ktoré mu vyplývajú z legislatívy a z metodických usmernení SNM Bratislava.

f) Ciele a prehľad ich plnenia

V časti **KONCEPCIE, PROGRAMY, METODIKY** Plánu hlavných úloh SMOPaJ na rok 2018 boli vypracované:

- Vyhodnotenie Plánu hlavných úloh za rok 2017, SOPBaK MŽP SR, schválené na rokovaní 7. porady vedenia MŽP SR dňa 05.04.2018 v Bratislave, bod 8, uznesenie č. 51;
- Návrh Plánu hlavných úloh na rok 2019, SOPBaK MŽP SR, schválený na 23. rokovaní rozšírenej Porady vedenia MŽP SR dňa 17.12.2018 v Bratislave, bod č.11, uznesením č. 132;
- Ročný výkaz o vede a výskume za rok 2017 vypracovaný v zmysle plnenia spravodajskej povinnosti, zaslaný dňa 08. 03. 2018 na Štatistický úrad SR Bratislava;

- Elektronický výkaz výskumno-vývojového potenciálu za rok 2017 v rámci zberu dát na SKCRIS Informačný portál o vede a výskume Bratislava zaslaný dňa 01. 06. 2018;
- Akvizičná politika SMOPaJ pri nadobúdaní predmetov kultúrnej hodnoty, materiál po internom pripomenovaní odbornými oddeleniami schválený a zverejnený na webovej stránke múzea,
- Smernica o nadobúdaní zbierkových predmetov a činnosti Komisie pre tvorbu zbierok, materiál schválený súčinnosť od 01.01.2019;
- Konzultácie s pracovníkmi Vojenského múzea v Piešťanoch v súvislosti s prípravou novely zákona č. 190/2003 Z. z. o zbraniach a strelive jej dopadu na zbierkový fond SMOPaJ a z toho vyplývajúce nové povinnosti.

V časti **LEGISLATÍVNE ÚLOHY** neboli plnené žiadne úlohy.

V časti **VEDA, VÝSKUM, VÝCHOVA A VZDELÁVANIE** bolo v oblasti výskumu riešených 6 úloh týkajúcich sa výskumu v oblasti živej i neživej prírody.

V múzeu bola obnovená Múzejná vedecká rada, ktorá zasadala 09.11.2018. Členmi Múzejnej vedeckej rady (ďalej len „MVR“) sú: doc. RNDr. Pavol Bella, PhD. (ŠOP SR – SSJ Liptovský Mikuláš), Mgr. Anna Bérešová, PhD. (Botanický ústav SAV Bratislava), Ing. Zuzana Homolová, PhD. (Výskumná stanica a Múzeum TANAP-u Tatranská Lomnica), RNDr. Jozef Klinda (Bratislava), doc. Mgr. Martin Sabol, PhD. (Katedra geológie a paleontológie PriF UK Bratislava), prof. RNDr. Oto Majzlan, PhD. (Katedra krajinnej ekológie PriF UK Bratislava), RNDr. Monika Orvošová, PhD. (SMOPaJ Liptovský Mikuláš), prof. PhDr. Pavol Tišliar, PhD. (Katedra etnológie a muzeológie Filozofickej fakulty UK Bratislava), PhDr. Marián Soják, PhD. (Archeologický ústav SAV Nitra, pracovisko Spišská Nová Ves), doc. RNDr. Danko Šubová, CSc. (SMOPaJ Liptovský Mikuláš), doc. Ing. Peter Urban, PhD. (Katedra biológie a ekológie UMB Banská Bystrica).

• Výskum v oblasti živej prírody pre potreby dokumentácie, vyplývajúci z aktuálnych potrieb ochrany prírody (konzultovaný so ŠOP SR) – terénny výskum NPR Suchá dolina – ÚEV Tatry (SKUEV0307) zameraný na zisťovanie výskytu a stavu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu, chránených druhov a ich biotopov a možných vplyvov v súlade s § 56 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“).

-výskum bol realizovaný na základe rozhodnutia MŽP SR č. 2592/2017-6. 3 z 29. 03. 2017 o povolení výnimky zo zakázaných činností.

Inventarizačný výskum bol zameraný na faunu a flóru bukového, smrekového a kosodrevinového vegetačného stupňa – spoločenstiev reliktných borovicových a smrekovcových lesov, vápnomilných bukových lesov, bukových a jedľovo-bukových kvetnatých lesov, javorovo-bukových horských lesov, vzácných lipovo-javorových sutinových lesov, čučoriedkových smrečín, kosodreviny, skalných a sutinových spoločenstiev na karbonátovom podklade a trávno-bylinných porastov.

Výsledkom bolo overenie výskytu chránených, endemických a ohrozených druhov flóry fauny uvádzaných v literárnych prameňoch.

V sledovanom období pokračovalo riešenie úlohy terénnym výskumom, ktorý bol zameraný na časť územia NPR Suchá dolina v úseku Solisko, Biela skala, Radové skaly, sedlo Priehyba a Ostrá. Jednou z úloh bola fotodokumentácia lokality zasiahnutej podkôrnikovou kalamitou (Solisko), monitoring na lokalitách v hrebeni Sivého vrchu – sedlo Priehyba a Ostrý vrch a doplnenie údajov z vymedzených lokalít Biela skala a Radové skaly.

Botanický výskum v oblasti Sivého vrchu bol v roku 2018 zameraný na monitoring a inventarizáciu druhov na lokalite sedlo Priehyba. Zaznamenaných bolo 46 taxónov. Keďže ide o bývalé

pasienky, druhová skladba je chudobnejšia a na humózných a mierne zamokrených pôdach vytvárajú dominantné porasty trávy metlica trstnatá (*Deschampsia cespitosa*) a kostrava lúčna (*Festuca pratensis*). Z drevín sú prítomné druhy: borovica kosodrevina (*Pinus mugo*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), vŕba sliezska (*Salix silesiaca*) a borievka obyčajná (*Juniperus communis*). Z bylín sú dominantné tyxóny: hadovník väčší (*Bystoria major*), rebríček oddialený (*Achillea distans*), ľubovník škvrnitý (*Hypericum maculatum*) a alchemilka žltozelená (*Alchemilla xanthochlora*). Vyhotovené boli i fytoocenologické zápisy, severovýchodnej a juhozápadnej expozície na analýzu populačnej štruktúry vegetácie.

Z bezstavovcov boli na lokalitách zistené niektoré druhy mäkkýšov z radu *Stylommatophora* (*Helix pomatia*, *Glomeris hexasticha*, *Bielzia coerulans*, *Lehmannia marginata*, *Limax cinereoniger*, *Ena montana*, *Cochlicopa lubrica*, *Isognomostoma isognomostoma*, *Cepaea hortensis*, *Arianta arbustorum*, *Trichia unidentata*, *Aegopinella minor*), z druhov mnohonôžok rad *Oniscomorpha* (*Glomeris hexasticha*). Výskum hmyzu bol realizovaný dvoma metódami: zemnými pascami (živoľovkami) a smýkaním bylinného porastu. Chytený hmyz bol na mieste determinovaný podľa determináčnych kľúčov. Pre druhy, ktoré nebolo možné určiť na mieste, bola pre dodatočnú determináciu použitá fotodokumentácia. Druhy boli podľa určenia z radov: *Heteroptera* (*Dolycoris baccarum*), *Coelifera* (*Miramella alpina*), *Ensifera* (*Isophya pyrenaica*), *Diptera* (*Volucella bombylans*), *Hymenoptera* (*Bombus terrestris*, *Bombus pratorum*, *Bombus lapidarius*, *Urocerus gigas*). Z radu *Coleoptera* to boli čeľade *Carabidae*, *Silphidae*, *Staphylinidae*, *Elateridae*, *Scarabaeidae*, *Cerambycidae*, *Chrysomelidae*, *Curculionidae*, *Scolytidae* a z radu *Lepidoptera* denné motýle čeľadi *Zygaenidae*, *Sphingidae*, *Autostichidae*, *Nymphalidae*, *Papilionidae*, *Peridae*.

Podľa počtu druhov bolo určených: *Stylommatophora* 12 druhov, *Oniscomorpha* 1 druh, *Heteroptera* 1 druh, *Coelifera* 1 druh, *Ensifera* 1 druh, *Diptera* 1 druh, *Hymenoptera* 4 druhy, *Coleoptera* 43 druhov a *Lepidoptera* 28 druhov.

Z chránených druhov bezstavovcov bol zistený *Parnassius apollo* (CITES, druh EV) a všetky druhy čmeľov zistených na danom území (druhy NV).

Výskum stavovcov v oblasti NPR Suchá dolina sa uskutočnil priamym pozorovaním jednotlivých druhov a ich pobytových znakov. Z plazov (*Reptilia*) boli v danej oblasti zaznamenané tieto druhy: vretenica severná (*Vipera berus*) a jašterica živorodá (*Zootoca vivipara*).

Z vtákov boli pozorované druhy ako: sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), krkavec čierny (*Corvus corax*), krivonos smrekový (*Loxia curvirosta*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), kolibkárík čipčavý (*Phylloscopus collybita*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*), ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*), žltochvost domový (*Phoenicurus ochruros*), vrchárka červenkáva (*Prunella collaris*), orešnica perlovaná (*Nucifraga caryocatactes*), holub hrivnák (*Columba palumbus*). Z cicavcov veverka stromová (*Sciurus vulgaris*). Podľa pobytových znakov bola zistená prítomnosť medveďa hnedého (*Ursus arctos*), diviaka lesného (*Sus scrofa*). Výsledky výskumnej úlohy budú spolu so získanými dátami z predchádzajúceho obdobia spracované a odovzdané vo forme záverečnej správy z výskumu, ktorá bude obhajovaná pred Múzejnou vedeckou radou v roku 2019.

Zistené druhy budú doplnené do databázy KIMS.

•Spoločenstvá snehových výležísk ako bioindikátory zmeny klímy na ÚEV Tatry (SKUEVO307) –identifikácia a populačná štruktúra bioindikátorov klimatických zmien na ÚEV Tatry, výskum vplyvu klimatickej zmeny na biotu na snehových výležískách a prebiehajúcich procesov zmien fytoocenóz.

-výskum bol realizovaný v súlade s § 56 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a na základe rozhodnutia MŽP SR č. 2592/2017-6.3 z 29.03.2017 o povolení výnimky zo zakázaných činností.

Počas vegetačnej sezóny 2018 prebiehal monitoring trvalých plôch v závere Veľkej studenej doliny, založených v roku 2017. Keďže jar bola veľmi teplá, sneh sa stihol roztopiť i na plochách,

kde bol v roku 2017 celé leto. Predbežné pozorovania ukazujú, že na vybraných lokalitách sa nachádzajú rôzne typy spoločenstiev snehových výležísk, v závislosti od dĺžky snehovej pokrývky. Od iniciačných plôch, na ktorých je sneh 11 mesiacov a vegetácia iba fragmentárna, alebo žiadna, až po trávno-bylinné dvojvrstvové spoločenstvá so 100 % pokrývnosťou plochy.

Výskum bol realizovaný v spolupráci s Botanickým ústavom SAV v Bratislave.

Čiastková správa k výskumnej úlohe bola 09.11. 2018 obhajovaná pred Múzejnou vedeckou radou. Čiastkové výsledky boli prezentované počas konferencie Stretnutie prírodovedcov vo Svätom Antone. Článok bol publikovaný v zborníku z uvedenej konferencie.

Zistené druhy budú doplnené do databázy KIMS.

• Lampenflóra prístupných jaskýň SR. Výskum a dokumentácia druhov machorastov na miestach vystavených umelému osvetleniu v prístupných jaskyniach Slovenskej republiky

V roku 2018 boli odobraté vzorky zo štyroch jaskýň (Bystrianska jaskyňa, Demänovská ľadová jaskyňa, Harmanecká jaskyňa, jaskyňa Driny). Odobraté vzorky machorastov boli determinované RNDr. Svatavou Kubešovou z Moravského zemského múzea v Brne. Odobraté vzorky z rokov 2017 a 2018 boli determinované. Zo zistených druhov uvádzame napr. druhy *Fissidens dubius*, *Encalypta streptocarpa*, *Brachytheciastrum velutinum*, *Rhynchostegium murale*, *Oxyrrhynchium schleicheri*, *Bryoerythrophyllum recurvirostrum*, *Amblystegium serpens*. Boli zistené druhy rodov *Bryum*, *Homalothecium*, *Campylium*, *Didymodon*.

Úloha bola realizovaná v spolupráci s Moravským zemským múzeom a ŠOP SR – Správou slovenských jaskýň v súlade s podmienkami rozhodnutia MŽP SR č. 2592/2017-6.3. Výsledky výskumnej úlohy budú odovzdané vo forme záverečnej správy z výskumu, ktorá bude obhajovaná pred Múzejnou vedeckou radou v roku 2019.

Zistené druhy budú doplnené do databázy KIMS.

• Zooarcheologický výskum na lokalite jaskyňa Dúpnica (PP) v NPR Suchá dolina. V roku 2018 sa realizovala 2. etapa výskumnej úlohy, v rámci ktorej sa spracovala kompletná výskumná dokumentácia (81 strán) na základe metodiky určenej Pamiatkovým úradom SR. Jej súčasťou boli mapové podklady, nákresy terénnych situácií, prírastkové katalógy fotografií a nálezov, analýza osteologického a archeologického materiálu z výskumu. Bola pripravená prezentácia a čiastková správa, prednesená pred Múzejnou vedeckou radou 09.11.2018. V časopise Sinter bol publikovaný článok o priebehu výskumu. Na základe výsledkov z výskumu sa začal pripravovať odborný článok (spoluautorstvo Mgr. T. Čeklovský, PhD., Mgr.P. Laučík, PhD., Mgr. Z. Šimková) pre časopis Slovenský kras.

• Minerály jaskýň Slovenska pre potreby dokumentácie – štúdium kryogénnych jaskynných agregátov a stalagmitov ako paleoklimatických indikátorov doby ľadovej s využitím geochemických a geochronologických metód.

Výskum zameraný na speleotémy (jaskynná výzdoba) a jaskynné minerály konkrétne na typ karbonátov vznikajúcich za špecificky nízkych teplotných podmienok (tzv. kryogénne jaskynné karbonáty) a činnosťou mrazu porušené formy krasovej výzdoby nachádzajúcou sa v jaskynných systémoch Slovenska (Demänovskej a Jánskej doliny v Nízkych Tatrách, v Slovenskom raji, Slovenskom krase, Veľkej Fatre, Malých Karpatoch a Vysokých Tatrách).

Pomocou identifikácie kryogénnych karbonátov na jednotlivých lokalitách, mineralogickej klasifikácie, izotopových analýz a radiometrického datovania karbonátov je možné stanoviť hĺbku dosahu permafrostu v skúmanej krasovej oblasti v priebehu glaciálnych období v pleistocéne s hlavným zameraním na posledný glaciál - holocén. Obsah výskumu zahŕňa aktuálnu tému rekonštrukcie klimatických podmienok a paleoprostredia v najmladšej geologickej minulosti.

Pokračuje 4-ročný monitoring izotopov ^{18}O a ^{13}C v kvapľovej výzdobe a monitoring izotopov ^{18}O , H a ^{13}C vody na 3 vybraných lokalitách Slovenska, kde sa sledujú izotopy v profile od

zrážkovej vody cez pôdnu vodu až po kvapky vody infiltrované do jaskyne, ktoré sa podieľajú na prírastkoch skúmaných stalagmitov (Jaskyňa zlomísk, Veľká Stanišovská z Nízkyh Tatier, Líščia diera zo Slovenského krasu). Zámerom je rekonštrukcia environmentálnych podmienok vzniku monitorovaných speleotém a modelovania teplôt ich vzniku.

Výskum je kombináciou terénneho pozorovania a špičkových geochemických, fyzikálnych a optických laboratórnych postupov. Zistené analytické dáta poukazujú na možnosť rekonštrukcie paleoprostredia s presahom za jeho hranice. Niektoré výsledky už boli priebežne počas roka publikované v článkoch a v príspevkoch z domácich konferencií a záverečnej správe. Zistené informácie majú hodnotu aj vzhľadom na to, že možnosti pre rekonštrukciu rozsahu a predovšetkým moci permafrostu sú v stredoeurópskom priestore značne obmedzené.

Výskum je realizovaný v spolupráci s Ústavom vied o Zemi, Geologickou sekciou SAV Banská Bystrica; Experimentálnou hydrologickou základňou Ústavu hydrológie SAV Liptovský Mikuláš; PriF UK Bratislava; Dept. Geosciences Taiwan National University Taipei; Institute of Environmental Physics, Ruprecht-Karls-University Heidelberg, Nemecko; Katedrou Geomorfologii, Wydziału Nauk o Ziemi, Uniwersytetu Śląskiego Katowice, Polsko.

Práca bola obhajovaná na Múzejnej vedeckej rade 09. 11. 2018.

Výsledky boli publikované v:

ORVOŠOVÁ, M. (2018): Gaylussit $\text{Na}_2\text{Ca}(\text{CO}_3)_2 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ v jaskyni Horná Túfna, Veľká Fatra Mts. Slovenský Kras, 56/2, Liptovský Mikuláš, 147 – 155.

Karel ŽÁK, Vladimír LIPTÁK, Michal FILIPPI, Monika ORVOŠOVÁ, Helena HERCMAN and Šárka MATOUŠKOVÁ, 2018: Cryogenic carbonates and cryogenic speleothem damage in the Za Hájovnou Cave (Javoříčko Karst, Czech Republic), Geological Quarterly, 62 (4): 000–000. DOI: <http://dx.doi.org/10.7306/gq.1441>

LUHOVÁ, Ľubica – MILOVSKÝ, Rastislav – ORVOŠOVÁ, Monika – MILOVSKÁ, Stanislava – ŠURKA, Juraj – HERICH, P. – SHEN, Chuan-Chou. Paleoklíma a prehľad kryogénnych javov v jaskyniach. In Študentská geologická konferencia 2018 : Sborník abstraktů. – Brno : Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav geologických věd, 2018, p. 28. ISBN 978-80-210-8960-0.

MILOVSKÝ, Rastislav – ORVOŠOVÁ, Monika – LUHOVÁ, Ľubica – LI, Hong-Chun – SHEN, Chuan-Chou – MILOVSKÁ, Stanislava – ŠURKA, Juraj – HERICH, P. – OČKAÍK, Ľubomír – ZELINKA, Ján. Isotope paleoclimatology of last glacial cycle in caves of Slovakia. In Environmental, Structural and Stratigraphical Evolution of the Western Carpathians : 11th ESSEWECA Conference. - Bratislava : Comenius University in Bratislava, 2018, p. 73 – 74. ISBN 978-80-223-4614-6.)

•Neinvazívny archeologický výskum pravekých hradísk v Demänovskej a Jánskej doline. V rámci plnenia úlohy sa realizovali služobné cesty, počas ktorých sa preskúmali lokality v katastrach obcí Závažná Poruba, Il'anovo, Ploštín a Demänovská dolina. Výskum na lokalitách mal charakter povrchového prieskumu, v teréne sa overovali údaje z lidarových máp. V spolupráci s KPÚ sa realizoval aj výskum pomocou detektora kovov. Boli objavené 3 nové archeologické lokality (Chopce – Závažná Poruba, Bodová – Il'anovo, Hate – Liptovská Štiavnica). Materiál z výskumu je v súlade so Zákonom o ochrane pamiatok č. 49/2002 Z. z. uložený v KPÚ v Žiline, do ktorého pôsobnosti spadajú skúmané lokality. Bola pripravená prezentácia a čiastková správa, prednesená na múzejnej vedeckej rade v SMOPaJ dňa 09.11. 2018. V spolupráci s KPÚ Žilina a AÚ SAV Nitra bol prednesený príspevok na odbornej konferencii Výsledky nových archeologických výskumov na strednom Slovensku s názvom Nové poznatky z Demänovskej Poludnice.

V rámci **externých prezentácií múzea** bolo realizovaných 5 podujatí:

- V rámci Detských dní sv. Huberta v Múzeu vo Sv. Antone, 20.06.– 21.06.2018, boli v spolupráci s Múzeom vo Sv. Antone realizované nasledovné aktivity: Poznávanie húb, Poznávanie pobytových znakov živočíchov, Poznávanie bezstavovcov pomocou lupy, Ukážka techniky lezenia a zlaňovania s možnosťou praktického nácviku (1 950 účastníkov).
- V rámci apríla, mesiaca lesov, 23.04. – 24.04.2018, boli pre Strednú lesnícku školu v Banskej Štiavnici realizované nasledovné aktivity: Poznávanie húb, Poznávanie pobytových znakov živočíchov, Poznávanie bezstavovcov pomocou lupy, Ukážka techniky lezenia a zlaňovania s možnosťou praktického nácviku (1 170 účastníkov).
- V rámci spolupráce s firmou Lobelka, spol. s r. o. Liptovský Mikuláš, 01.05. – 13.06.2018, boli realizované prednášky: Jarné návraty domov (zameraná na jarné prlety vtákov), Etológia – správanie živočíchov (o správaní živočíchov a ich komunikácií, zameraná predovšetkým na sociálne správanie: samotári verzus život v skupinách); workshopy: Poznávanie zvukov, Poznávanie vtáčích druhov formou preparátov; Vták roka 2018; ekohra: Napodobňovanie živočíchov; tvorivé dielne: Výroba včiel z odpadového materiálu; (258 účastníkov).
- Pre deti ZŠ Slovákov žijúcich v zahraničí, 27.07. – 28.08.2018, boli realizované workshopy: Rudy na Boci (poznávanie hornín a rúd, práca baníkov na Vyšnej Boci), Zaujímavosti z ríše rastlín (poznávanie rastlín a húb), Zo života hmyzu (poznávanie jaskynných druhov živočíchov, vývin hmyzu – dokonalá a nedokonalá premena), Svet hadov a žiab (poznávanie našich druhov plazov a obojživelníkov), Po stopách živočíchov (poznávanie živočíchov podľa stôp a lebiek), Po stopách živočíchov (poznávanie živočíchov podľa zvuku, trusu a iných pobytových znakov); tvorivá dielňa: výroba náhrdelníkov z prírodného materiálu (159 účastníkov).
- Prezentácia výstavy z cyklu výstav Fragmenty z prírody XVI. ročník zameranej na tému Naše sovy a iné dravce formou 2 prednášok, ktoré boli realizované v Slovenskej knižnici pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a Spojenej škole internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči dňa 12.12. 2018. Výstava bola doplnená podrobným opisným výkladom, popismi v Braillovom písme a zväčšenej čiernotlači a zvukmi prezentovaných druhov (56 účastníkov).

V rámci **Výstavnej činnosti** boli prezentované:

- výstavy zamerané na územnú a druhovú ochranu:

- Dvojníci – menovci z prírody. Výstava o menovcoch z prírody, z ríše rastlín, živočíchov i húb. Výstava otvorená vernisážou dňa 05.03.2018 bola sprístupnená do 30.04.2018 (363 návštevníkov).

- Mláďatá. Výstava vybratých príkladov starostlivosti zoologických druhov alebo systematických skupín o potomstvo. Výstava otvorená vernisážou dňa 09.05.2018 bola sprístupnená do 29.06.2018 (3 315 návštevníkov).

- výstavy zamerané na marginalizované skupiny:

- Fragmenty z prírody XVI. ročník. Výstava určená predovšetkým pre skupinu slabozrakých a nevidiacich návštevníkov realizovaná v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska – Krajské stredisko v Žiline, na tému Naše sovy a iné dravce. Výstava bola doplnená podrobným opisným výkladom, popismi v Braillovom písme a zväčšenej čiernotlači a zvukmi prezentovaných druhov (230 návštevníkov).

- Príroda našimi očami XVI. ročník. Výstava zameraná na prezentáciu výtvarných prác s prírodnými motívmi, ktorých autormi sú deti, mládež a dospelí s rôznym druhom a stupňom mentálneho postihnutia z celého Slovenska (ŠŠ, ŠPC, DSS). Vystavených bolo 188 výtvarných prác.

Výstavy *Fragmentsy z přírody* a *Príroda našimi očami* boli otvorené spoločnou vernisážou dňa 22.11.2018 a boli sprístupnené do 07.01.2019 (282 návštevníkov k 31.12. 2018).

- výstavy umeleckého charakteru s témou ŽP a ochrany prírody

• Speleofotografia XIX. ročník. Medzinárodná súťažná výstava umeleckých fotografií so speleologickou tematikou. Výstava otvorená vernisážou dňa 16.11.2018 bola sprístupnená do 07.01.2019 (733 návštevníkov k 31.12.2018).

• Z neznámeho sveta jaskýň. Autorská výstava obrazov Františka Miháľa s jaskyniarskou tematikou doplnená zbierkami SMOPaJ. Výstava otvorená vernisážou dňa 04.07.2018 bola sprístupnená do 31.07.2018 (2 001 návštevníkov).

• Fotografia tatranského regiónu. Výstavu tvorilo 12 panelov unikátnych záberov Vysokých Tatier od polovice 19. storočia. Fotografie pochádzajú zo zbierkových fondov múzeí na Spiši. Výstava otvorená vernisážou dňa 16.09.2018 bola sprístupnená do 10.10.2018 (986 návštevníkov).

• HRA?ČI. Autorská výstava fotografií Violy Krupovej – Príroda objektívom umeleckého fotografa. Výstava otvorená vernisážou dňa 02.08.2018 bola sprístupnená do 09.09.2018 (3 535 návštevníkov). Výstava prezentovaná nad rámec PHÚ.

- výstava zameraná na prepojenie biológie a techniky

• Bionika. Výstava o vednom odbore, ktorý využíva princípy živých systémov a ich štruktúr pri aplikácii do konkrétnych technických a technologických zariadení a prírodné štruktúry ako modely a inšpiračné zdroje pri riešení technických problémov. Výstava bola sprístupnená od 16.01.2018 do 28.02.2018 (91 návštevníkov).

Spolu bolo prezentovaných 9 výstav, s celkovou návštevnosťou 11 536 a s celkovou tržbou za vstupné 10 650,50 €

Boli pripravené 2 výstavy s podporou Environmentálneho fondu, ktoré budú prezentované v I. polroku 2019:

• Zem, miesto pre život Noční lovci – sovy. Výstava zameraná na poznávanie života našich druhov sov, ich správanie, rozšírenie a ochranu.

• Zem, miesto pre život – Nespútané živly. Výstava prezentujúca dopad klimatickej zmeny na planétu Zem.

V rámci **Environmentálneho vzdelávania** boli realizované 4 úlohy zamerané na vzdelávanie širokej verejnosti (MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, odborná verejnosť, rodiny s deťmi, seniorov, marginalizované skupiny).

• Ekodni jar, ekodni jeseň. Úloha bola zameraná na environmentálne vzdelávanie detí a mládeže realizované múzejným pedagógom a odbornými pracovníkmi múzea na školách. V rámci besied a prednášok bolo prezentovaných na objednávky škôl 12 prednášok z ponuky múzea na 3 školách s účasťou 352 žiakov a pedagógov. V jesennom termíne sa ekodni nekonali.

Nad rámec ponuky pre Ekodni jar, jeseň boli na základe objednávok škôl realizované prednášky: Prikrmovanie zveri počas zimy, Život pri vode, Príprava živočíchov na zimné obdobie, Život v lese – realizované pre deti MŠ v rámci regiónu Liptov, doplnené preparátmi zvierat zo zbierok múzea a workshopmi (26 prednášok s účasťou 505 detí a pedagógov).

•Múzejná pedagogika a koordinácia prednáškových aktivít a propagácie múzea

- V dňoch 05. – 06.02.2018 boli v rámci spolupráce s Vlastivedným múzeom v Šumperku realizované prednášky pre Strednú odbornú školu v Šumperku: Globálne problémy životného prostredia, Endemity a relikt, Vznik vesmíru (3 prednášky, 40 účastníkov);
- V dňoch 18.04., 22.5., 06.06. a 26.06.2018 bol realizovaný kurz Etnomedicína pre Univerzitu 3. veku pri Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši (4 exkurzie, 35 účastníkov).
- V dňoch 24.04. a 29.06.2018 boli realizované terénne exkurzie v lokalitách Závažná Poruba a Vyšná Boca zamerané na geológiu a baníctvo, botaniku a zoológiu pre žiakov ZŠ (2 exkurzie, 109 účastníkov).
- Dňa 03.05.2018 v rámci podujatia JuniorFestival počas MFF Ekotopfilm-Envirofilm bolo realizované poznávanie rôznych druhov lesných živočíchov spojené s ukázkami a tvorivými dielňami.
- Dňa 12.05.2018 boli počas Dňa otvorených dverí na MŽP SR prezentované ukážky zo zbierok múzea na tému naše sovy. Ukážky boli spojené s tvorivou dielňou.
- Dňa 16.05.2018 bolo spolu s Liptovskou knižnicou G. F. Belopotockého a Kultúrnym centrom Diera do sveta realizované podujatie Noc literatúry (tradičné večerné čítanie) konané v 17 slovenských mestách (24 účastníkov).
- V dňoch 01. – 03.06.2018 a 03. – 04.07.2018 sa konal akreditovaný program kontinuálneho vzdelávania s názvom Ochrana prírody a krajiny vo výučbe prírodovedných predmetov na ZŠ a SŠ (Rozhodnutie o akreditácii č. 1655/2017-KV). Následne v dňoch 10.07.2018 a 17.07.2018 boli realizované záverečné prezentácie účastníkov (15 účastníkov).
- Spolupráca s Odborom školstva Mestského úradu Liptovský Mikuláš a ZŠ na Nábřeží Dr. A. Stodolu pri príprave projektu na tému Odpady a ochrana ŽP v rámci podujatia Separáčik – detská ekologická konferencia, dňa 06.06.2018, 2. ročník zameraný na oblasť odpadového hospodárstva (triedený zber odpadov).
- Účasť na podujatí Svetový deň životného prostredia usporiadanom pri príležitosti 25. výročia založenia SAŽP dňa 08.06.2018. Pre deti aj verejnosť bolo pripravené poznávanie lebiek cicavcov, v rámci tvorivej dielne si návštevníci vyrábali suveníry s prírodnou tematikou.
- Dňa 22.06.2018 počas Dňa Dunaja boli v priestoroch MŽP SR prezentované ukážky druhov živočíchov žijúcich v Dunaji a jeho okolí.
- V dňoch 22.06., 14.09. a 28.09.2018 bol realizovaný kurz Huby pre Univerzitu 3. veku pri Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši (3 mykologické exkurzie, 12 účastníkov).
- Účasť na 4.ročníku LiptovFestu v Aquaparku Tatralandia dňa 21.07.2018. Pre návštevníkov boli pripravené interaktívne hry pre deti i dospelých z oblasti botaniky, zoológie, mineralógie, jaskyniarstva a paleontológie a propagačné materiály múzea.
- Účasť na Otvorení letnej turistickej sezóny v Kúpeľoch Lúčky dňa 21.06.2018. Prezentované boli vlastné propagačné materiály a baner múzea.
- V dňoch 06.– 10.08.2018 bol realizovaný Detský letný tábor – Malí ochranári (tábor s prírodovedným zameraním spojený s exkurziami vo vybraných lokalitách). Účastníci navštívili 5 lokalít. Počas exkurzie na územie európskeho významu PR Močiar sa oboznámili s charakterom a významom rašelinísk na Slovensku spojenú s ukážkou travertínov a vystúpili do drevenicovej osady Podšíp. V chránenom areáli Ratkovo sa dozvedeli o živote vo vodách a v blízkosti vôd. Dôležité vedomosti o jaskyniarstve a ochrane slovenských jaskýň získali počas exkurzie do Demänovskej

jaskyne mieru a Demänovskej jaskyne slobody. V Liptovskom Hrádku účastníci navštívili arborétum a stredisko Horskej záchranej služby – exkurzia bola spojená s rôznymi ukázkami. Absolvovali prehliadku Hradu Likava. Počas exkurzie pátrali po pôvode archeologických artefaktov, skúmali entomofaunu lúčnych biotopov a učili sa rozoznávať stromy podľa kôry a listov. Podujatie finančne podporil Žilinský samosprávny kraj v sume 1 523 € (30 účastníkov). Aktivita bola prezentovaná na rezortnom seminári Envirohry 2018 a tiež v článku časopisu Enviromagazín.

- V priestoroch múzea bol zabezpečený cyklus prednášok v oblasti environmentálneho vzdelávania pre Univerzitu 3. veku pri Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši. Bolo realizovaných 10 platených prednášok a 6 platených exkurzií: Jalovecká dolina – Tokariny, Svätý kríž – Lazisko, Dovalovo – Hrádocká hora, Háj Nicovô, ktoré boli zamerané na poznávanie a určovanie húb (327 účastníkov, tržba za prednášky 785 €).

- Boli realizované vzdelávacie programy pre MŠ, ŠŠ, ZŠ, SŠ v rámci Environmentálneho vzdelávania: Rozmanitý svet minerálov, Lesné spoločenstvo, Život v jaskyni, Jaskynní umelci, Správanie živočíchov, Vznik vesmíru a Zeme, prvkov a hornín, Hory a horstvá, Ohrozenie Zeme, paleontológia – Cesta do minulosti, Poľovníctvo, včelárstvo, rybárstvo, botanika – Ríša rastlín, Odpady – časovaná bomba pre životné prostredie, Po stopách zveri, zoológia – Ríša živočíchov, biotop ľudských sídiel, Fotosyntéza, Spievajúce minerály, Jaskyne v živote našich predkov, zoológia – Vodný biotop, etológia – Správanie živočíchov, poznávanie stôp vybraných druhov, Človek a hory, Rozmnožovanie a rodozmena (43 workshopov, 914 účastníkov, tržba 546 €).

- Bola zabezpečená príprava žiakov ZŠ na biologické olympiády (v počte 38).

- Boli realizované workshopy pre ZŠ a SŠ k výstavám Dvojníci – menovci z prírody: Bingo – zvuky zvierat, Pexeso – dvojníci, Lyžičiar, Spájanie rodových a druhových názvov rastlín a živočíchov, Určovanie potravy medveďa hnedého; Mláďatá: Poznávanie životných cyklov živočíchov, Maľovanie včelieho úľa, Hra na starostlivú račicu, Mikroskopovanie. – pozorovanie rôznych štádií vývinových cyklov hmyzu (kukla, larva, húsenica, nymfa), Poznávanie rôznych typov starostlivosti o potomstvo, Učíme sa rozoznávať dokonalú a nedokonalú premenu; Bionika: Mikroskopovanie – pozorovanie rastlinných buniek a prieduchov, pozorovanie orgánov hmyzu pomocou binokulárnej lupy, Preskúšavanie jemnej motoriky formou skladania origami. (32 workshopov 641 návštevníkov).

- Pokračovanie akreditovaného kurzu Múzejná pedagogika v Bratislave (1 pracovník). Témy: Aktivizujúce metódy v múzejnej pedagogike (22.01.2018), Múzejná komunikácia a práca s návštevníkom (23.01.2018), Návštevníci so špeciálnymi vzdelávacími potrebami (19.02.2018), Vzdelávanie dospelých a seniorov v múzeu (20.02.2018), Špecifiká múzejnej pedagogiky v prezentácii prírodovedných zbierok (12.03.2018), Špecifiká múzejnej pedagogiky v prezentácii spoločenskovedných zbierok (13.03.2018), Múzejná pedagogika v múzeách v prírode a pamiatkach hmotného kultúrneho dedičstva in situ (16.04.2018), Skúmanie múzejného publika (28.05.2018), Vzdelávacie projekty v múzejnej praxi (11.06.2018). Kurz múzejnej pedagogiky bol ukončený záverečnou skúškou, dňa 25.06.2018. Záverečná práca je uložená v Archíve SMOPaJ. Výsledkom kurzu je osvedčenie o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania. Číslo potvrdenia o akreditácii vzdelávacieho programu: POA:3509/2016/144/1.

• Workshopy a podujatia k významným výročiam, podujatia pre širokú verejnosť s dôrazom na prezentáciu biodiverzity na Slovensku a jej ochranu

Podujatia realizované k významným dňom ŽP:

- **Svetový deň mokradí (2. február)**. Dňa 09.02.2018 bol realizovaný workshop Mokrade pre život – trvalo udržateľná budúcnosť miestneho význam mokradí v mestách, poukázanie na ich dôležitosť z hľadiska znižovania rizika záplav, zásob pitnej vody, filtrovania odpadu, zlepšovania

kvality vody a ovzdušia a teda zvyšovania celkovej kvality životného prostredia. Podujatie bolo určené pre ZŠ (49 účastníkov).

- **Svetový deň vody (22. marec).** Dňa 26.03.2018 bol realizovaný workshop Odpoveď nájdeme v prírode – povrchové napätie vody, ochutnaj geológiu (ochutnávka minerálok), pozorovanie cievnych zväzkov v rastline, živočíchy a rastliny vodného biotopu. Podujatie bolo určené pre ZŠ (118 účastníkov).

- **Svetový deň vtáctva (1. apríl).** Dňa 13.04.2018 bol realizovaný workshop s prednáškou Jarné návraty domov – jarné prilety vtákov, poznávanie zvukov vtáčích druhov, Vták roka 2018, ekohry. Podujatie bolo určené pre 1. stupeň ZŠ (55 účastníkov).

- **Svetový deň Zeme (22. apríl).** Dňa 25.04.2018 bol realizovaný workshop – botanizovanie, určovanie druhov stavovcov a bezstavovcov, hydrológia (rozprávanie o význame vody), orientácia v teréne (spoznávanie svetových strán), envirohry (triedenie odpadov). Podujatie bolo určené pre 2. stupeň ZŠ (58 účastníkov).

- **Medzinárodný deň múzeí a galérií (18. máj).** Dňa 19.05.2018 bolo realizované podujatie v rámci Noci múzeí a galérií pod názvom Tajomstvá pokračujú s aktivitami: Po rebríku do temnoty, S kľbkom Ariadnovej nite v podzemí sa nestratíte, Poďme sa zahrať, Za žiarou sopky, Divo tvorné hlavolamy s lesnou pani, Lebkoviny, Paleo-skladačka. Podujatie bolo určené pre širokú verejnosť (1 355 účastníkov).

- **Medzinárodný deň biodiverzity a 25. výročie Dohovoru o biologickej diverzite (23. máj).** Dňa 23.05.2018 bol realizovaný workshop Objavuj s nami rozmanitosť života – prednáška o biodiverzite, čo je biodiverzita, čo ju ohrozuje, jej ochrana, poznávanie druhovej rozmanitosti vodného, lúčneho, lesného a vysokohorského biotopu, poznávanie rastlín a živočíchov jednotlivých ekosystémov hravou formou. Podujatie bolo určené pre 2. stupeň ZŠ (15 účastníkov).

- **Medzinárodný deň Dunaja (22. jún).** Dňa 22.06.2018 bol na MŽP SR v Bratislave realizovaný workshop Poznávanie živočíchov žijúcich v Dunaji a na jeho brehoch. Podujatie bolo určené pre deti a širokú verejnosť (200 účastníkov).

- **Svetový deň životného prostredia (5. jún).** Dňa 30.05.2018 sa konala prednáška Národné parky Slovenska spojená s workshopom s aktivitami: poznávanie živočíchov národných parkov, tvorba masiek živočíchov, envirohry. Podujatie bolo určené pre ZŠ (70 účastníkov).

- **Svetový deň chôdze (1. október).** Dňa 05.10.2018 bol v rámci Dňa chôdze realizovaný workshop so stanovišťami: Paleontológia – poznávanie živočíchov v období treťohôr; Archeológia – poznávanie pravekých nástrojov (možnosť vyskúšania drvenia obilia na pravekom mlynčeku), priradovanie názvov pravekých období k predmetom, rozdeľovanie predmetov na praveké a nové, skladanie puzzle; Kolektívna hra - zameraná na poznávanie dinosaurov starších druhohôr. Podujatie bolo určené pre širokú verejnosť a uskutočnilo sa v spolupráci s CVČ v Liptovskom Mikuláši a Asociáciou športu v Liptovskom Mikuláši (1 190 účastníkov).

- **Svetový deň zvierat (4. október).** Dňa 04.10.2018 bol realizovaný workshop zameraný rozprávanie o význame Svetového dňa zvierat a poznávanie živočíchov formou zvukových hádaniek. Podujatie bolo určené pre ZŠ (175 účastníkov).

- **Európsky týždeň vedy a techniky.** V dňoch 05.–08.11.2018 bol realizovaný workshop Tajomstvá mikrosveta – pozorovanie mikroskopických znakov rôznych druhov húb, pozorovanie bezstavovcov, pozorovanie trvalých preparátov rastlín a živočíchov poškodených vplyvom životného prostredia, pozorovanie dočasných preparátov pripravených z vody z múzejného jazierka, rozbor vody na základe chemického pokusu. Podujatie bolo určené pre 2. stupeň ZŠ a SŠ (270 účastníkov).

Tradične realizované workshopy:

- **Prebúdžanie jari – remeselnícke variácie.** Workshop sa konal dňa 22.03.2018 – zdobenie veľkonočných kraslíc, výrobky z drôtu a šúpolia, zdobenie veľkonočných medovníkov, háčkované

veľkonočné ozdoby, ukážky zhotovovania výrobkov z prútia spojené s predajom; tvorivá dielňa – výroba veľkonočných ozdôb z prírodných materiálov (349 účastníkov).

- **Stavanie vtáčích búdok a krmidiel.** Workshop sa konal dňa 13.12.2018 – rozprávanie o starostlivosti o zver a vtáctvo počas zimy, ukážky potraviny; tvorivá dielňa – výroba vtáčích búdok a krmidiel z dreva, výroba vtáčích dobrôt (109 účastníkov).

- **Remeselnícke variácie Vianoc ADVENT 2018.** Workshop sa konal dňa 05.12.2018 – pečenie točených vianočných oblátok, ukážky zdobenia vianočných medovníkov, výrobky z keramiky, drôtu, háčkované vianočné ozdoby, výrobky z včelieho vosku spojené s predajom (305 účastníkov).

- **Čítanie z archívu a knižnice,** Alojz Lutonský, predstavenie osobnosti významného jaskyniara, horolezca, publicistu, fotografa a múzejného pracovníka, **Čítanie z archívu a knižnice,** Alois Král, spomienka na objaviteľa Demänovskej jaskyne Slobody, moravského učiteľa, speleológa a konzervátora na ochranu prírodných pamiatok na Slovensku. Podujatia boli konané v dňoch 25.04.2018 a 29.09.2018, bez spoplatnenia (spolu 42 účastníkov).

Eko a speleo večery

Bolo realizovaných 9 podujatí pre širokú verejnosť, zabezpečené domácimi aj externými lektormi, bez spoplatnenia (405 účastníkov):

- **Objavovanie strateného sveta praveku Slovenska – plazy druhohôr,** 23.02.2018, prednášajúci: Mgr. Andrej Čerňanský, PhD.;

- **Reštitúcia Losa európskeho – pilotný projekt,** 21.03.2018, prednášajúci: Ing. Stanislav Bystriansky;

- **Sibír 2018,** 04.04.2018, prednášajúci: účastníci expedície, členovia SSS;

- **O práci archeológa - pamiatkara,** 24.05.2018, prednášajúci: Mgr. Martin Furman, PhD.;

- **Z pustatín Bolívie do Amazonského pralesa v Peru,** 20.06.2018, prednášajúci: Stanislav Kaľavský;

- **Venezuela – Stolová hora Avyán Tepuí, Kaňon del Diablo,** 05.09.2018, prednášajúca: Ing. arch. Viola Krupová;

- **Muchotrávky,** 17.10.2018, prednášajúca: Ing. Kristína Urbanová;

- **Spomienky na rekordný traverz cez Zádielsku tiesňavu zapísaný do Guinnessovej knihy rekordov (august 1997),** 16.11.2018, prednášajúci: Gustáv Stibrányi;

- **Tajomstvá v starých filmoch ukryté – šport a turistika v Tatrách,** 21.11.2018, prednášajúci: Mgr. Korenková, Mgr. Ošková.

• Vzdelávacie programy v nových expozíciách v rámci projektu zo ŠF boli realizované s osobitným dôrazom na propagáciu prírodných hodnôt a ochranu prírody a krajiny Slovenska. Celkovo bolo vypracovaných 35 vzdelávacích programov pre 8 cieľových skupín návštevníkov s využitím expozičných celkov, filmov, expozičných a interaktívnych prvkov Celkovo bolo realizovaných 23 rozšírených vzdelávacích programov (spolu 470 účastníkov):

- **Chránená príroda:** rozšírený program Zoológia – Správanie živočíchov, Na zvieracom jedálničku, pripravený pre MŠ;

- **Kras a jaskyne, geológia, archeológia, história:** rozšírený program Jaskyne a ľudia, pripravený pre MŠ;

- **Ekológia:** rozšírený program Životné prostredie, pripravený pre MŠ;

- **Kras a jaskyne, geológia, archeológia, história:** rozšírený program Sintrová výzdoba a jaskynný prieskum, pripravený pre ŠŠ;

- **Chránená príroda:** rozšírený program Zoológia a Botanika – Lesné spoločenstvo, pripravený pre ŠŠ;
- **Chránená príroda:** rozšírený program Zoológia – Správanie živočíchov, pripravený pre ZŠ;
- **Botanika:** rozšírený program Endemity a relikty, pripravený pre ZŠ;
- **Kras a jaskyne, geológia, archeológia, história:** rozšírený program Klenoty jaskýň – Speleo-témy, Sintrová výzdoba, Tajomný život podzemia, Jaskyne a ľudia, pripravený pre ZŠ;
- **Mineralógia:** rozšírený program Spievajúce minerály, Drahokamy a chránené minerály, Roz-manitý svet minerálov, pripravený pre ZŠ;
- **Kras a jaskyne, geológia, archeológia, história:** rozšírený program Baníctvo v horách, Ťažba a spracovanie, pripravený pre ŠŠ;
- **Botanika:** rozšírený program Huby tajomné, užitočné a chránené, pripravený pre ŠŠ.

V oblasti Environmentálneho vzdelávania bolo celkovo zabezpečených 79 workshopov, 7 eko večerov, 2 speleo večery, 3 podujatia pre širokú verejnosť, 51 prednášok, 23 vzdelávacích programov v nových expozíciách v rámci projektu zo ŠF, 8 terénnych exkurzií a 11 podujatí k významným dňom ŽP (celkovo 8 185 účastníkov, celková tržba 5 532,00 €).

V oblasti zabezpečenia prevádzky múzea bolo pre skupinové vstupy zabezpečených 50 odborných výkladov v slovenskom jazyku, 11 odborných výkladov v anglickom jazyku a 3 odborné výklady v ruskom jazyku v častiach Kras a jaskyne Slovenska, Chránená príroda Slovenska – Zem miesto pre život a Chránená príroda Slovenska – Človek, hory, NATURA 2000. Celková návštevnosť expozícií bola 21 216, návštevnosť rozhľadne 1 325, tržba 62 424,50 €

•Netradičné formy environmentálneho vzdelávania v rámci projektu Environmentálne aktivity v edičnej a prezentačnej činnosti SMOPaJ podporeného z Environmentálneho fondu za rok 2018, aktivity:

-Sprievodcovský systém v poľskom jazyku. Doplnenie sprievodcovského systému ukazovátok v poľskom jazyku, ktoré návštevníka sprevádzajú jednotlivými expozíciami a odbornými celkami, na základe dopytu zahraničných návštevníkov. Systém návštevníkovi prináša dodatočné rozšírené informácie, ktoré sa bežne v príručkách nedozvie. Jednotlivé texty, v súlade s tvorcami autorského expozičného diela, boli preložené do poľského jazyka a nahrané v štúdiu, následne boli zapracované do existujúceho audiovizuálneho diela expozície. Rozsah: 173 ukazovátok.

-Vybudovanie environmentálnej záhradky. Časť areálu budovy múzea na ul. 1. mája 38 bola premenená na ekologickú záhradku – živú záhradu, využiteľnú na environmentálnu výučbu detí, v rámci ktorej sa dozvedia ako sa o záhradu starať a majú možnosť prakticky si vyskúšať úkony v záhrade. Záhrada pozostáva z vyvýšených záhonov, ktoré budú každoročne vysadené druhmi byliniek a zeleniny.

•Poskytovanie informácií verejnosti zo Štátneho zoznamu a Národnej databázy jaskýň o medzinárodných dohovoro

Bolo vybavených 14 žiadostí o poskytnutie informácií o chránených územiach a chránených stromoch. Požadované údaje boli spracované vo forme tabuliek, štatistických prehľadov ako aj skenovaných dokumentov zbierky listín štátneho zoznamu.

Návštevnosť internetovej stránky Štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny bola 39 522 relácií (návštev), 29 149 používateľov, 123 979 zobrazení webových stránok štátneho zoznamu.

Informácie z NDJ pre 12 zamestnancov múzea, 4 pracovníkov ŠOP (SSJ, Správ NP SR), 18 členov Slovenskej speleologickej spoločnosti (OS Demänovská dolina, Bratislava, Brezno, Drienka,

Ďumbier, J. Majku, Nicolaus, Rožňava, Ružomberok, Inovec, Handlová, Nicolaus, Slovenský raj, Orava, Turiec, UP JŠ Košice), 5 študentov (PF UPJŠ Košice, PF UK Bratislava, PU Prešov).

•V rámci zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov bolo vybavených 7 žiadostí, týkajúcich sa rozpočtu a záverečného účtu múzea za rok 2017 ako aj zbierkového fondu múzea.

•Poskytovanie informácií zriaďovateľovi. Bolo vypracovaných 33 tlačových informácií a 4 tlačové správy o podujatiach múzea.

•Sprístupnenie archívnych fondov a zbierok. Pracovníci archívu vybavili 130 bádateľských návštev (72 externých, 52 interných bádateľov), 219 výpožičiek z toho 122 externých a 97 interných bádateľov. Zaregistrovaných bolo 33 bádateľov, z toho 26 externých a 7 interných bádateľov.

•Výpožičné služby knižnice. Knižnicu SMOPaJ navštívilo 305 čitateľov (177 externých a 200 interných čitateľov), ktorí si vypožičali 1488 knižničných jednotiek (728 externí čitatelia a 760 interní čitatelia), z toho 55 medziknižničných výpožičiek pre 29 čitateľov. Zaregistrovaných bolo 67 čitateľov z toho 33 externých a 34 interných. Bolo vybavených 181 bibliografických informácií a 9 rešerší.

•Hubárska a bylinkárska poradňa. Bolo realizovaných 20 poradní, ktoré navštívilo a determinačné služby využilo 59 záujemcov.

•Internetové pripojenie, správa ŽP-net a web stránka múzea. Bola zabezpečená pravidelná aktualizácia informácií o múzeu na webovej stránke múzea v slovenskej i anglickej mutácii a tiež pravidelná aktualizácia na portáli facebook. Návštevnosť webstránky: 14 582 relácií (z 25 krajín).

V 2 úlohách marketingu boli realizované:

- Prieskum trhu, tvorba cien, ponuka produktov múzea
- Tvorba a realizácia propagačných materiálov

Bola zabezpečená ponuka vlastných edičných titulov (Slovenský kras, Naturae tutela a Sinter) a drobného komisionálneho tovaru (výrobky a šperky z minerálov) s tržbou 10 944,13 €

Bola pripravená anketa: Čo bolo podnetom k návšteve nášho múzea?, z ktorej vyplynulo, že 85 respondentov sa o revitalizovaných expozíciách múzea dozvedelo predovšetkým z propagácie na internete a na odporúčanie inou osobou.

Bola pripravená súťaž o voľné vstupenky do múzea k výstave HRA?ČI – Príroda objektívom umeleckého fotografa. Podmienkou účasti v súťaži bol návrh originálnych názvov k 5 vybraným fotografiám (42 účastníkov z toho 5 výhercov).

Bola zabezpečená prezentácia podujatí a výstav múzea na webových stránkach múzea, MŽP SR a mestských a regionálnych inštitúcií (návštevnosť 76), prostredníctvom Informačného centra mesta (23 podaných informácií o múzeu) a v médiách: tlač 13, televízia 14, rádio 19, TASR 2, z toho:

- Výstava Fragmenty z prírody – Naše sovy a iné dravce: časopis Priezor(1x);
- Hubárska a bylinkárska poradňa: RTVS (2x);
- Otvorenie náučného chodníka Háj Nicovô: TV JOJ (1x),TV Liptov (1x);

- Ekopodujatie Objavovanie strateného sveta praveku Slovenska – plazy druhohôr: TV Markíza (1x);
 - Výstava HRA?ČI – Príroda objektívom umeleckého fotograf: TV Liptov (1x);
 - Reportáž Záchrana netopiera: TV Markíza (1x);
 - Reportáž Medvedí cesnak: TV Liptov (1x);
 - Medzinárodná konferencia Tatry v dokumentoch: Rádio Regina (1x);
 - Noc literatúry: TASR (1x);
 - Čítanie z archívu a knižnice – Alois Král: TASR (1x);
 - Tajomstvá v starých filmoch ukryté – šport a turistika v Tatrách: TV Liptov (1x);
 - Speleofotografia 2018: TV Liptov (1x);
 - Relácia Ahoj Slovensko – ponuka múzea pre handicapovaných návštevníkov: RTVS (1x);
 - Články: Alojz Lutonský, 3D kostra leva jaskynného, Noc múzeí a galérií, Los európsky – pilotný projekt, Prebúdzenie jari – remeselnícke variácie, Sibír 2018, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva – Tip na výlet: časopis MY Liptovské noviny(7 článkov);
 - Článok Múzeum, v ktorom zažijete fotosyntézu a posedíte si v Rainerovej chate: časopis Život (1 článok);
 - Propagácia múzea: denník Pravda(1 článok).
- boli spracované propagačné materiály vo forme plagátov prezentujúcich výstavy, prednášky a podujatia múzea (30 ks) a metodické listy pre workshopy (48 ks).

V časti **MONITORING, INFORMATIKA A DOKUMENTÁCIA** bolo riešených 8 úloh:

•Vedenie štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny. V rámci evidencie osobitne chránených častí prírody a krajiny boli zapísané: vydanie návštevného poriadku národného parku – NP Slovenský raj, zmena ochrany CHÚ – obecné chránené územia: Barania zem. V priebehu roku 2018 bolo naskenovaných 83 strán dokumentov chránených území. Boli doplnené a revidované údaje v databáze o rozlohách a stupňoch ochrany a o príslušnosti maloplošných chránených území k národným parkom a chráneným krajinným oblastiam.

K 31.12.2018 bolo v štátnom zozname evidovaných: 9 národných parkov, 14 chránených krajinných oblastí, 41 chránených vtáčích území, 994 maloplošných chránených území v 2. až 5. stupni ochrany (CHKP, CHA, PR, PP, súkromné PR, NPR, NPP), 9 obecných chránených území, 5 jaskýň (PP) verejne nie prístupných, 1 jaskyňa (PP) verejne prístupná, 44 jaskýň (PP) verejnosti voľne prístupných, 30 jaskýň (NPP) bez ochranného pásma, 14 jaskýň (NPP) s ochranným pásmom, 5 prírodných vodopádov (NPP) bez ochranného pásma, 443 chránených stromov a ich skupín vrátane stromoradií (1 249 jedincov).

•Vedenie Národnej databázy jaskýň SR. Do databázy bolo zaevidovaných 112 nových jaskýň. Celkový počet jaskýň v databáze je 7 404 ku dňu 31.12.2018. Najviac jaskýň 78 bolo doplnených do geomorfologického celku Spišsko-gemerský kras (Slovenský raj 71 a Muránska planina 7 jaskýň), Nízke Tatry 10 jaskýň (Salatíny 8, Priehyba 2) Kozie chrbty (Važecký chrbát 4). Do zoznamu literatúry pribudlo 41 článkov, celkový počet 4577 článkov. Grafická dokumentácia bola doplnená o 54 fotografií vchodov a okolia jaskýň spolu je v databáze 3 728 fotografií a 34 mapových plánov, ich celkový počet je 1 717. Databáza bola doplnená o 28 súradníc vchodov do jaskýň JTSK aj WGS zameraných GPS prístrojmi a celkovo je v databáze 4564 súradníc. Aktualizácia údajov bola vykonaná v doplnení genetických typov, morfológie, tektonických jednotiek, hodnôt jaskyne (paleontologických, archeologických a iných nálezov, druhov výplne, údajov o dĺžke a iných charakteristických znakov jaskyne). Údaje boli získané zo zaslaných správ, technických denníkov, identifikačných kariet, jaskyniarskej literatúry a z www. stránok oblastných

skupín SSS. Pre vloženie dokumentácie do databázy a do archívu Podzemných krasových javov múzea bola dokumentácia skenovaná a doplnená registračnými číslami k príslušným jaskyniam. Následne sa previedla úprava 989 dokumentov z formátu WORD do PDF a JPG. Do archívu boli doplnené dokumenty k 525 jaskyniam. V archíve v digitálnej forme údaje k 4 835 jaskyniam. Všetky tieto údaje budú dostupné v NDJ po ich elektronickom prepojení. Telefonicky a elektronickou formou bolo poskytnutých celkovo 48 informácií.

Bolo odobratých 67 vzoriek vôd (vyvieračky, jaskynné toky) z 18 vybraných lokalít v Nízkych Tatrách, Kozích chrbtoch a Strážovských vrchoch. Zo všetkých odberov bola zistená prítomnosť koliformných baktérií u 59 vzoriek. Iba jedna lokalita, vyvieračka Plačúca skala v Jánskej doline ani v jednom odbere nevykazovala prítomnosť uvedených baktérií. Dusičnany boli prekročené iba pri 1 vzorke v obci Valaská.

V rámci dokumentačných úloh boli riešené 2 úlohy:

•Dokumentácia vzťahov medzi jaskynným osídlením a mimo jaskynnými sídliskovými aglomeráciami v praveku a v dobe historickej. Boli realizované služobné cesty, v rámci ktorých boli zdokumentované antropogénne stopy po osídlení jaskýň v lokalitách: Ploštín – Rohačka (Jaskyňa v Rohačke, Jaskynka v Rohatej skale, Previs v Rohatej skale); Il'anovo – Bodová (Diera pod Bodovou, Previs nad Bodovou); Liptovská Štiavnica – Hate (Jaskyňa pod Skalnou bránou); Nízke Tatry – Demänovská dolina (jaskyňa Dvere); Lokality boli zdokumentované fotograficky, pomocou GPS boli zamerané vchody a boli urobené náčrty pôdorysov. Z prieskumov na uvedených lokalitách boli vypracované výskumné dokumentácie a následne čiastková správa odovzdaná do Archívu SMOPaJ. V spolupráci s Jaskyniarskym klubom Demänovská dolina sa pracovníci DHO zúčastnili 3-dňového jaskyniarskeho prieskumu Studne na Jame.

•Dokumentácia histórie ochrany prírody a jaskyniarstva

-História ochrany prírody a jaskyniarstva (Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody, Správa slovenských jaskýň). Prvá etapa úlohy je venovaná SÚPSOP-u. Časť archívneho fondu SÚPSOP v správe Archívu SMOPaJ bola roztriedená. Prebiehalo skenovanie a triedenie digitálnych kópií archívnych dokumentov týkajúcich sa ochrany prírody z časti archívneho fondu SÚPSOP-u, ktoré sú v správe Archívu Pamiatkového úradu SR v Bratislave. Bola vypracovaná čiastková správa, ktorá bola prednesená na MVR v SMOPaJ 09.11.2018.

-História TANAP-u. Získavanie nových pramenných informácií k histórii ochrany prírody vo Vysokých Tatrách, od prvých snáh o vyhlásenie prírodnej rezervácie vo Vysokých Tatrách až po zriadenie Tatranského národného parku. Štúdium osobných fondov významných osobností, ktorých činnosť úzko súvisí s TANAP-om. (Zdeněk Wirth, Rudolf Maximovič) v Archíve Ústavu dejín umění v Prahe. Bola vypracovaná čiastková správa, ktorá bola prednesená na MVR v SMOPaJ dňa 09.11.2018. Zo získaných podkladov bola vydaná publikácia Vznik Tatranského národného parku.

-Vojtech Benický – štúdium osobného fondu Vojtecha Benického, príprava štruktúry publikácie, vytvorenie textov jednotlivých kapitol, postupné dopĺňanie bibliografie.

Časť výsledkov bola publikovaná v:

GRESCHOVÁ, Eva. Vojtech Benický (1907 – 1971). In *Sinter*, roč. 26, 2018, č. 1, s. 31-32. ISSN 1336-7595.

•Národný projekt Digitálne múzeum. V rámci udržateľnosti národného projektu Digitálne múzeum bolo na základe Zmluvy o spolupráci s Múzeom SNP Banská Bystrica zabezpečené

dodanie kvalitných digitálnych objektov v počte 1 873 zbierkových predmetov z oblasti prírodných vied a spoločenských vied, vyžiadanych ďalších 1 343 záberov z Digitalizačného centra Banská Bystrica. Digitálne objekty sú využívané v prezentačnej a edičnej činnosti múzea. Bola vykonaná oprava katalogizačných záznamov po konverzii dát a predmetov zaradených do digitalizačnej kampane v rámci Národného projektu Digitálne múzeum a zabezpečená koordinácia týchto opráv v súlade s úpravami katalogizačného nástroja ESEZ 4G v spolupráci s Muzeologickým kabinetom SNM, celkový počet 9 735 záznamov.

V rámci odbornej správy zbierok bola zabezpečená prvostupňová a druhostupňová evidencia v zmysle platnej legislatívy.

• V úlohe Prvostupňová evidencia zbierkových predmetov a doplnkového dokumentačného materiálu, činnosť komisií bola realizovaná determinácia a prvostupňová odborná evidencia nadobudnutých predmetov kultúrnej hodnoty v prírastkových knihách a v programovom nástroji ESEZ 4G: 93 ev. č. = 112 ks, z toho prírodné vedy 40 ev. č. = 58 ks a spoločenské vedy 53 ev. č. = 54 ks. Bola zabezpečená povinná tlač prírastkovej knihy z programového spracovania ESEZ 4G za rok 2018, vedenie agendy výpožičiek zbierkových predmetov a evidencia v knihe doplnkového materiálu v počte 31 ev. č. Bola vykonaná oprava prvostupňových záznamov na základe pokynov odborných pracovníkov po revízii zbierkového fondu v počte 398 ev. č.

Dňa 26.10.2018 sa uskutočnilo zasadnutie Komisie pre tvorbu zbierok s nasledovným výsledkom: vlastný výskum 46 ev. č. = 55 ks v nadobúdacej hodnote 652 €, kúpa 21 ev. č. = 22 ks v nadobúdacej cene 561,90 €, dar 16 ev. č. = 25 ks v nadobúdacej hodnote 1 025 € a prevod správy 10 ev. č. = 10 k v nadobúdacej hodnote 30,50 €. Prevod bol realizovaný z Pamiatkového úradu SR z archeologického výskumu počas rekonštrukcie historickej budovy múzea. Do múzejného zbierkového fondu bolo zaevidovaných celkom 93 ev. č. zbierkových predmetov = 112 ks predmetov v nadobúdacej hodnote 2269,40 € Do doplnkového materiálu bolo evidovaných 48 ks v nadobúdacej hodnote 295 €

• V úlohe Odborné spracovanie zbierok a ich ochrana v zmysle platnej legislatívy bola realizovaná determinácia a odborné spracovanie nadobudnutých zbierkových predmetov v druhostupňovej evidencii: 39 ev. č. = 54 ks, z toho prírodné vedy 36 ev. č. a spoločenské vedy 3 ev. č. Stav múzejného zbierkového fondu ku dňu 31.12.2018 predstavuje 37 867 ev. č. zbierkových predmetov = 118 175 ks, z toho prírodné vedy 15 269 ev. č. = 74 085 ks a spoločenské vedy 22 598 ev. č. = 44 090 ks. Bolo vytvorených 1 145 nových katalogizačných záznamov. Bola vykonaná oprava katalogizačných záznamov po konverzii dát a vytvorené nové authority pre katalogizáciu v programovom nástroji ESEZ 4G v počte 1 079. Boli spracované ročné prehľady a štatistiky v evidencii zbierok pre výročné správy KULT a AMSIS. Bolo zabezpečené vedenie knihy výpožičiek (evidencia výpožičiek zbierkových predmetov múzea, aktualizácia údajov vo výpožičných zmluvách a komunikácia s dotknutými inštitúciami), knihy deponátov (evidencia zbierkových predmetov). V rámci základného ošetrovania archeologických nálezov bol reštaurovaný 1 ks keramiky v spolupráci s Pamiatkovým úradom SR a Považským múzeom. Bolo zabezpečené chemické ošetrovanie zbierkových predmetov a exponátov v rekonštruovaných častiach expozície. Bolo realizované konzervovanie a preparácia 8 ks predmetov. V súvislosti s realizáciou stavebných úprav vo vybraných depozitárnych priestoroch boli zbierkové predmety presťahované do náhradných priestorov a následne boli zbierkové predmety uložené v upravených depozitárnych priestoroch.

V rámci preparátorskej činnosti boli vyhotovené 4 ks preparátov, 7 ks koží bolo stiahnutých a konzervovaných, 1 ks bol posúdený za nevhodný na ďalšiu preparáciu. 10 ks dermoplastických preparátov bolo chemicky ošetrovaných a zreštaurovaných. Prebehlo tiež chemické ošetrovanie a zreštaurovanie zbierok v expozíciách múzea. Z preparačnej činnosti bolo spolu vyhotovených 15 záznamom o preparovaní zbierkových predmetov.

•Evidencia a odborné spracovanie archívnych fondov a zbierok. V Afondoch (centrálne archívna evidencia archívov na Slovensku) boli upravené záznamy v 11 archívnych fondoch a zbierkach a zaevidovaných 18 prírastkov (4,57 bm dokumentov, 156 ks fotografií, 5 ks jednotlivín).

V archívnych fondoch a osobných fondoch bolo v informačnom systéme Bach ProArchív v aplikácii Inventáre upravených 180 inv. č., roztriedený, usporiadaný a spracovaný fond Okresný výbor SZOPK Bardejov (1956) 1976 – 1993 (2007) 1,3 bm (263 inv. č.)

V Zbierke negatívov a diapozitívov bolo v informačnom systéme Bach ProArchív v aplikácii Fotoarchív doplnených a upravených 611 inv. č.

Iné zbierky: V Zbierke podzemných krasových javov bolo v informačnom systéme BachProArchív v aplikácii Inventáre doplnených 1 200 inv. č., spracovaných 390 nových inv. č., prírastok 0,3 bm. V Zbierke podujatí bolo spracovaných 18 nových podujatí a doplnených 21 podujatí (Tábory ochrancov prírody).

Údaje spracovania zbierky podzemných krasových javov boli publikované v:

CHOMOVÁ, Iveta. Historické fotografie podzemných krasových javov – jaskyňa Beníková. In *Sinter*, roč. 26, 2018, č. 1, s. 22-23. ISSN 1336-7595.

Archívna rada Archívu SMOPaJ zasadala 12.12.2018 a prerokovala a schválila 7 ponúk na prevezatie materiálov do archívu.

•Ochrana archívnych fondov a zbierok. Do nových archívnych obalov bolo preložených 2 110 ks negatívov a 2 bm archívnych dokumentov. Priebežne boli kontrolované a sprístupňované digitálne kópie archívnych dokumentov na www.archiv@smopaj.sk.

Bolo zoskenovaných 5191 ks archívnych dokumentov.

Kontrola metadát digitálnych objektov bola urobená pri 2 843 ev. č. v rámci udržateľnosti projektu Digitalizácia fondov a technická podpora informatizácie v oblasti ochrany prírody.

Výsledky boli publikované v:

GRESCHOVÁ, Eva. SMOPAJ ochraňuje a sprístupňuje aj archívne dokumenty. In *Enviromagazín*, roč. 23, 2018, č. 4, s. 31. ISSN 1335-1877.

•Zabezpečenie správy registratúry. V rámci úlohy bola vedená registratúra SMOPaJ v programe Bach-registratúra, zabezpečená tvorba spisov, správne zaradenie spisov v rámci platného registračného plánu.

•Evidencia a odborné spracovanie knižničného fondu a jeho ochrana v zmysle platnej legislatívy. Prírastok knižničného fondu bol 296 knižničných jednotiek v sume 2 965,94 € (287 kníh, zborníkov a časopisov, 3 separáty a 6 audiovizuálnych diel, z toho: kúpa 4 ks, dar 70 ks a výmena 222 ks).

Knižničný fond bol spracovávaný v elektronickom formáte Virtua. V roku 2018 bolo spracovaných 556 záznamov (celkovo k 31.12.2018 bolo spracovaných 4 865 publikácií). V rámci katalógizácie BACH – knižnica bolo skatalogizovaných 2 991 knižničných jednotiek (celkovo k 31.12.2018 bolo skatalogizovaných 3 437) a v prírastkovej knihe a katalógu BACH zaevidovaných 3 004 prírastkov (celkovo k 31.12.2018 bolo zaevidovaných 3 584). Kontrola a dopĺňanie revízneho katalógu, prípravy na revíziu knižničného fondu Knižnice SMOPaJ.

•Bibliografia publikačnej činnosti pracovníkov múzea. Bola spracovaná bibliografia publikačnej činnosti pracovníkov múzea za rok 2018 (84 bibliografických záznamov). Doplnenie bibliografie Vojtecha Benického (79 záznamov). Priebežná aktualizácia bibliografických záznamov Jána Volku-Starohorského.

• Koordinácia realizovaných a pripravovaných projektov zo ŠF a EF. V rámci udržateľnosti projektu Rekonštrukcia historickej budovy múzea, kultúrnej pamiatky pre environmentálne vzdelávanie bola predložená a schválená 2. následná monitorovacia správa. Bolo zabezpečené sledovanie technického stavu obnovených historickej budovy múzea, servisu technológií a zariadení, prezentačnej činnosti realizovanej v revitalizovaných expozíciách múzea a ďalších prezentačných priestoroch. Priebežne boli sledované výzvy na projekty v oblasti kultúry, národné a nadačné grantové schémy. V rámci grantovej schémy Environmentálneho fondu MŽP SR bol realizovaný schválený projekt Environmentálne aktivity v edičnej a prezentačnej činnosti SMOPaJ vo výške 140 000 € Pre projekt Digitalizácia fondov a technická podpora informatizácie v oblasti ochrany prírody a projekt Získanie súradníc vchodov do jaskýň bola vypracovaná následná monitorovacia správa. V rámci výzvy 2/2018 Žilinského samosprávneho kraja v programe Kultúra, podprograme: 1. Živá kultúra bol schválený projekt Malí ochranári vo výške 1 523 €

• V rámci úlohy Zabezpečenie vnútornej kontroly. Na základe Poverenia na vykonanie vnútorného auditu č. 4/2017 zo dňa 30.11.2017 vydaného ministrom ŽP SR bol začatý vnútorný audit organizácie. Audit pokračoval aj v priebehu roka 2018 a bol ukončený dňa 09.08.2018. Zistené nedostatky nachádzajúce sa v skupine nízkej závažnosti (66,6 %) a strednej závažnosti (33,4 %) boli odstránené v stanovenej lehote a bol predložený písomný zoznam splnených opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku. Na základe zistených výsledkov boli aktualizované resp. vypracované smernice: Smernica č. 1 O postupe pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou, účinná od 10.08.2018, Smernica č.2/2018 Smernica pre vedenie účtovníctva, obeh dokladov a finančnú kontrolu, účinná od 01.10.2018, Smernica č. 3 Používanie a prevádzku služobných motorových vozidiel, účinná od 1.10.2018, Smernica č. 4 Zásady vedenia pokladnice, účinná od 01.11.2018, Smernica č. 5 Smernica o vnútornej kontrole, účinná od 18.12.2018.

Kontrolná činnosť bola vykonávaná podľa schváleného Plánu kontrolnej činnosti na rok 2018, na základe Smernice č. 1/2005 na zabezpečenie a výkon vnútornej kontroly múzea v súlade so zákonom NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov: kontrola dodržiavania pracovnej doby (priebežne), nedostatky týkajúce sa zápisov o kódovaní budovy a obedňajších prestávok odstránené v priebehu kontrol; kontrola pokladne (12.09.2018.), nedostatky neboli zistené; kontrola dodržiavania vnútornej smernice o autoprevádzke múzea (29.11.2018), zistené nedostatky (chýbajúce žiadanky na prepravu doplnené k záznamom o jazde v priebehu kontroly); kontrola dodržiavania zákona o verejnom obstarávaní (10.12.2018), nedostatky neboli zistené; kontrola dodržiavania Smernice na kontrolu používania alkoholických nápojov a iných omamných látok (20.12.2018), bez zistení nedostatkov; inventúra tovaru a vstupeniek (23.10.2018), nedostatky neboli zistené; kontrola zápisov kontrol vedúcich zamestnancov múzea v zmysle Príkazu riaditeľky č. 1/2005 (27.12.2018), nedostatky neboli zistené.

• V rámci úlohy Referát CO, PO, BOZP boli úlohy v časti CO plnené v rámci Plánu hlavných úloh v oblasti hospodárskej mobilizácie, krízového riadenia, civilnej ochrany obyvateľstva, ochrany kritickej infraštruktúry a ochrany utajovaných skutočností MŽP SR. Dokumentácia krízového riadenia a civilnej ochrany organizácie bola priebežne aktualizovaná. Podľa plánu bola vykonávaná Metodická príprava štábu krízového riadenia organizácie. V časti BOZP boli zamestnancom pridelené osobné ochranné pracovné pomôcky podľa Smernice pridelenia osobných ochranných prostriedkov. V časti PO bola vykonaná kontrola hasiacich prostriedkov organizácie externou firmou bez zistených nedostatkov.

V časti **EDIČNÁ ČINNOSŤ**

Vydané s finančnou podporou z EF:

-časopis Slovenský kras 56/1, ktorý obsahuje 9 vedeckých článkov 24 autorov na 128 stranách v náklade 400 ks a Slovenský kras č. 56/2, ktorý obsahuje 7 vedeckých článkov 10 autorov na 128 stranách v náklade 400 ks. Boli zabezpečené oponentské, jazykové, korektorské a grafické práce;

- časopis Naturae tutela č. 22/1, ktorý obsahuje 10 odborných článkov 14 autorov na 104 stranách v náklade 200 ks a Naturae tutela č. 22/2, ktorý obsahuje 10 odborných článkov 12 autorov na 103 stranách v náklade 200 ks. Boli zabezpečené oponentské, jazykové, korektorské a grafické práce;

- časopis Sinter č. 26 na 40 stranách v náklade 150 ks, v ktorých sú publikované výsledky činnosti múzea vo všetkých oblastiach za rok 2018. Boli zabezpečené redaktorské, jazykové a grafické práce;

- publikácia Zo zbierok múzea na 64 stranách v náklade 2 000 ks v slovenskom jazyku a v anglickom jazyku; publikácia predstavuje výber zo zbierok a ich históriu.

- publikácia Vznik Tatranského národného parku na 104 stranách, v slovenskom jazyku s anglickým resumé v náklade 1 000 ks;

- publikácia Zoznam jaskýň na Slovensku bola vydaná na 528 stranách v náklade 500 ks. Obsahuje údaje o 7 242 jaskyniach a 4 535 titulov zodpovedajúcej literatúry.

- katalóg ku výstave Speleofotografia s finančným príspevkom mesta Liptovský Mikuláš, v ktorom je na 120 stranách prezentovaných 45 fotografií s jaskyniarskou tematikou v náklade 200 ks;

-Katalógy výstav s environmentálnou tematikou Zem – miesto pre život: Nespútané živly na 16 stranách v náklade 200 ks; Noční lovci – Sovy na 16 stranách v náklade 200 ks.

V časti **INVESTIČNÉ AKCIE, BUDOVANIE A ÚDRŽBA ZARIADENÍ** boli plnené 2 úlohy:

•V rámci úlohy Údržba objektov na Ul. 1. mája. V rámci stavebnej obnovy budovy múzea na Ul. 1. mája 36 a 38 bola preberacím protokolom ukončená I. etapa v sume 167 938,92 € financovaná z prostriedkov zriaďovateľa MŽP SR. Práce vykonávala spoločnosť BTB Group, s. r. o., Bratislava. Následne bol žiadaný súhlas MŽP SR na začatie II. a III. celku stavebnej obnovy. V súlade so Súhlasom MŽP SR č. 194/2018 zo dňa 09.03.2018 na začatie prác s obstarávacími nákladmi do 180 000,00 € bol daný prísľub na financovanie stavebnej časti II. a III. celok rekonštrukcie budovy SMOPaJ na Ul. 1. mája 36 a 38 z prostriedkov ŠR. Bolo zrealizované VO a podpis zmluvy s víťazným dodávateľom BTB Group, s. r. o., Bratislava na zmluvnú sumu 179 526,59 € Po podpise zmluvy dňa 26.07.2018 a nadobudnutí jej účinnosti dňa 28.07.2018, prebehla prehliadka priestorov a bol dohodnutý spôsob prebratia staveniska podľa zmluvy o dielo dňa 31.7.2018. Práce na rekonštrukcii budovy SMOPaJ II. a III. celok boli ukončené preberacím protokolom dňa 14.12.2018 a priestory boli dané do užívania. Tieto práce boli financované vo výške 142 535,77 € z prostriedkov zriaďovateľa MŽP SR, 30 623,39 € z Environmentálneho fondu a 6 376,69 € z vlastných zdrojov organizácie. V roku 2018 bola uhradená zvyšná časť projektovej dokumentácie na Rekonštrukciu budovy SMOPaJ spoločnosti APROX Invest, s r. o., Bratislava, v sume 7 524 € Do zrekonštruovaných objektov (depozitáre), boli obstarané posuvné regálové systémy v sume 12 504 €, financované v sume 7 000,00 € z príspevku zriaďovateľa MŽP a v sume 5 504 € z vlastných zdrojov organizácie.

V priebehu roku 2018 bol vypracovaný návrh v sume 3 210,00 € na vybavenie zrekonštruovaných objektov nábytkom a ostatným špeciálnym zariadením.

V rámci úlohy Záručný servis a správa historickej budovy boli v roku 2018 uzatvorené servisné zmluvy s firmami: Medve, s. r. o., Liptovský Mikuláš (servis vykurovania), č. zmluvy 0101/2014, ročné náklady 4 094,28 €; MK Alarm, s. r. o., Liptovský Mikuláš (zabezpečovací systém

Ul. Školská), č. zmluvy 797/EZS/2015/8, ročné náklady 2 624,86 € MK Alarm s. r. o., Liptovský Mikuláš (požiarny systém Ul. Školská), č. zmluvy 77/2018, ročné náklady 1 440,00 €; Kone, s. r. o., Bratislava (servis výťahu), č. zmluvy 62003784, ročné náklady 1 468,58 €; Ing. Zdeněk Pospíšil Liptovský Mikuláš (sadové úpravy), č. zmluvy 14/2018, ročné náklady 3 556,848 € Komunálna poisťovňa, a. s. Bratislava (poistenie budovy Ul. Školská), č. poistnej zmluvy 6815083801, ročné náklady 6 605,08 € Elevod, s. r. o., Martin (servis meracieho a regulačného systému), č. zmluvy 63/2017, ročné náklady 6 181,92 € Elevod, s. r. o., Martin (servis vzduchotechniky a klimatizácie), č. zmluvy 78/2017, ročné náklady 960,00 €; CS Web, s. r. o., Liptovský Hrádok, (servis web stránky), č. zmluvy 101/2016, ročné náklady 974,33 €; CS Web, s. r. o., Liptovský Hrádok (poskytovanie technickej podpory), č. zmluvy 34/2017, ročné náklady 72,00 €; CWS-boco Slovensko, s. r. o., Bratislava, (servis rohoží), č. zmluvy 94/16, ročné náklady 552,96 € Gajos, s. r. o., Liptovský Mikuláš, (BOZP a PO), č. zmluvy 24/2013, ročné náklady 2 198,27 €; Všeobecná úverová banka, a. s., Bratislava (akceptácia platobných kariet), č. zmluvy 13/2017, ročné náklady 333,06 € V roku 2018 boli vyhotovené jednorazové objednávky s firmami: Assa Abloy Door Slovakia, s. r. o. Bratislava (kontrola požiarnych uzáverov) vo výške 360,00 € MT elektro s. r. o., Liptovský Mikuláš vo výške 108,00 € Zuzana Tarnociová – T.T. Servis, Sliač, čistenie pieskovcovej podlahy vo výške 2 111,28 € Jozef Kruták, Liptovský Mikuláš, čistenie sklenených plôch vo výške 2 028,00 € Ing. Ján Jakub Jakubčíak, Lúčky, čistenie žľabov a výťahovej šachty vo výške 1 640,00 € Vladimír Radosa OK RADOSA, Partizánske dezinfekcia, dezinfekcia a deratizácia priestorov 502,20 € MediaTech Central Europe, a. s, Bratislava, pozáručný servis audio-vizuálnej techniky, profylaktika vo výške 2 998,00 €

V rámci uzatvorených servisných zmlúv vykonané nasledovné servisné kontroly: servis požiarneho systému 3 kontroly (MK Alarm, s. r. o., Liptovský Mikuláš), servis bezpečnostného systému 3 kontroly (MK Alarm, s. r. o., Liptovský Mikuláš), servis výťahu 4 kontroly (Kone, s. r. o., Bratislava), servis kúrenia 12 kontrol (Medve, s. r. o. Liptovský Mikuláš), servis Meranie a regulácia 12 kontrol (Elevod, s. r. o., Martin), servis vzduchotechniky 12 kontrol (Elevod, spol. s r. o. Martin), kontrola hydrantov a hasiacich prístrojov 1 kontrola (Gajos, spol. s r. o., Liptovský Mikuláš), kontrola požiarnych uzáverov 1 kontrola (AssaAbloyDoor Slovakia, s. r. o. Bratislava); prehliadka bleskozvodov 1 kontrola (MT elektro s.r.o. Liptovský Mikuláš), čistenie pieskovcovej podlahy 1 údržba (Zuzana Tarnociová – T.T. Servis, Sliač), čistenie sklenených plôch 1 údržba (Jozef Kruták, Liptovský Mikuláš) čistenie žľabov a výťahovej šachty 1 údržba (Ing. Ján Jakub Jakubčíak, Lúčky), dezinfekcia, dezinfekcia a deratizácia priestorov 1 údržba (Vladimír Radosa OK RADOSA, Partizánske); pozáručný servis audio-vizuálnej techniky, profylaktika 1 údržba (Media-Tech Central Europe, a.s, Bratislava), sadové úpravy a ošetrovanie (Ing. Zdeněk Pospíšil).

Celkové ročné náklady servisných zmlúv a objednávok 35 868,648 €

V časti **MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A SPOLUPRÁCA S INÝMI INŠTITÚCIAMI** sa v oblasti medzinárodnej spolupráce realizovali nasledovné aktivity:

•Účasť na medzinárodných konferenciách a seminároch

- **Botanické dni 2018**, medzinárodná konferencia, Cheb, ČR, 11. – 15.06.2018;

- **Rašeliniská na Orave**, odborný medzinárodný seminár realizovaný v rámci projektu Rašeliniská vrchoviskové – európsky unikát poľsko-slovenského pohraničia, Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava Dolný Kubín, 20. – 21.06.2018;
- **35. Stretnutie prírodovedných pracovníkov múzeí**, medzinárodná konferencia, Természettudományos Muzeológusok XXXV. Országos Találkozója, Sátorlajújhely, Maďarsko, 29. – 31.08.2018 (referát Mgr. L. Ambróz: The Oldest Protected Areas of Slovakia – The Protected Areas of Slovakia Designated before 1918 in the Period of the Austria-Hungary);
- **Seminár geológov múzeí SR a ČR**, Olomouc, ČR, 10. – 14.09.2019 (referát RNDr. M. Ortvošová, PhD.: Výskum aragonitových speleotém v jaskyni na Kryme);
- **CIMUSET 46th Conference CIMUSET 2018 – Museums in a Digital World**, Ottawa, Kanada, 15. – 19.10.2018 (referát doc. RNDr. D. Šubová, CSc.: Digitalization of Museum Collections and Archive Funds of the Slovak Museum of Nature Protection and Speleology);
- **Obraz historickej krajiny a jeho proměny v nonověkém diplomatickém materiálu (1500 – 1945)**, Praha, ČR, 07.11.2018 (referát Mgr. M. Nemeč, PhD.: Stav mestských lesov očami mestských inšpektorov, Ružomberok – 1. polovica 19. storočia);
- **MUT 2018**, medzinárodná konferencia, Brno, ČR, 14. – 16.11.2018 (referát Ing. Peter Holúbek, Ing. Jozef Psotka: Využitie speleologickej techniky v praxi).

Múzeum organizovalo 2 medzinárodné konferencie

- Medzinárodná vedecká konferencia TATRY v dokumentoch, 12. – 13.09.2018, konaná pod záštitou ministra ŽP SR, pripravená v spolupráci s Prešovským samosprávnym krajom – Múzeom v Kežmarku, ŠOP SR Banská Bystrica, ŠL TANAP-u Tatranská Lomnica, ŠA v Žiline so sídlom v Bytči, pracoviskom Archív Liptovský Mikuláš, ŠA v Prešove, pracoviskom Archív Poprad, Mestom Liptovský Mikuláš – Múzeom Janka Kráľa a Mestom Vysoké Tatry. Súčasťou konferencie bola vernisáž výstavy Múzea v Kežmarku Fotografia tatranského regiónu a uvedenie publikácie Vznik Tatranského národného parku (49 účastníkov). Konferencia bola realizovaná ako náhrada za plánovanú konferenciu Uhorský karpatský spolok, ktorá sa neuskutočnila z dôvodu úmrtia hlavného spoluorganizátora konferencie, JUDr. J. Gašpara, riaditeľa ŠVK v Košiciach. Príspevky pracovníkov múzea: Mgr. Leonard Ambróz, Mgr. Eva Greschová: Vznik Tatranského národného parku; Mgr. Iveta Korenková: Turistika v Tatrách na prelome 19. a 20. storočia v zbierkach SMOPaJ; Ing. Peter Holúbek: Tatry a Národná databáza jaskýň.
- 13. ročník medzinárodnej konferencie Stretnutie prírodovedcov, 24. – 26.09.2018, konaný pod záštitou ministra ŽP SR vo Svätom Antone. Odborné podujatie pracovníkov prírodovedných múzeí Slovenska bolo organizované v spolupráci SMOPaJ, Prírodovednej komisie ZMS, Múzea vo Svätom Antone a ŠOP SR – CHKO Štiavnické vrchy (32 účastníkov). Príspevky pracovníkov múzea: doc. RNDr. Danka Šubová, CSc.: Hodnota zbierkových predmetov; Mgr. Tomáš Čeklovský, PhD.: Rekonštrukcia prostredia slovenských vulkanitov; Mgr. Barbora Kyzeková: Spoločenstvá snehových výležísk ako indikátory zmeny klímy v ÚEV Tatry.

Odborná spolupráca bola realizovaná s nasledovnými inštitúciami

- Inštitút environmentálnej fyziky Univerzity Heidelberg Nemecko, Národná Taiwanská Univerzita, Roosevelt Rd, Taipei, Taiwan a Geofyzikálny Ústav, University Silesia, Katowice, Poľsko (geochemické, datovacie a geofyzikálne metodiky výskumu);

- Spolupráca s Katedrou histórie Filozofickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (vydanie publikácie The Phenomenon of Býčí Skála Cave – Landscape, Cave and Mankind, 2018);
- Městské muzeum, Nová Paka Moravské zemské muzeum, Brno (determinácia vzoriek);
- Múzeum Blanenska, Blansko, ČR (spolupráca na príprave a realizácii výstavy s názvom Tajemství jeskynních kostí, poskytnutie zdigitalizovaných dát na výrobu modelu kostry leva jaskynného zo Západných Tatier);
- Moravské zemské muzeum, Brno, ČR (spolupráca pri určovaní fosílií);
- Instytut Biologii Środowiskowej, Wydział Nauk Biologicznych, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, Poľsko (poskytnutie vzorky na radiometrické datovanie metódou C¹⁴);
- Pre Ústav biológie obratlovců AV ČR v Brne bol umožnený odber vzoriek z 32 lebiek našich šeliem – vlka dravého (15 ks), rysa ostrovida (7 ks) a mačky divej (10 ks) na analýzu DNA pre výskum veľkých šeliem v Karpatoch. Vzorky boli odoberané šetrne neinvazívnou technikou.

Činnosť v organizáciách

- Stredoeurópska únia technických múzeí MUT;
- ICOM CIMUSET.

Výmena literatúry

Výmenní partneri: 106 (21 krajín).

Vyexpedované tituly: Slovenský kras roč. 53/1,2, 54/1,2, 55/1,2, 56/1,2 (187 ks), Naturae tutela roč. 21/1,2 (4 ks).

Na výmenu za naše tituly nám prišlo zo zahraničia 103 periodík, 112 monografií.

- V časti Domáca spolupráca boli realizované nasledovné aktivity:

Účasť na konferenciách a seminároch

- **XXII. Archívne dni** na tému Kultúrne dedičstvo v archívnych dokumentoch, 22. – 24.05.2018, Spišská Nová Ves (príspevok: Mgr. E. Greschová, Mgr. E. Bartošová: Slovenské jaskyne svetového kultúrneho a prírodného dedičstva v dokumentoch Archívu Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva);
- **30 rokov Národného parku Slovenský raj**, Spišská Nová Ves, 21. – 22.06.2018;
- **Genetická konferencia GSGM**, Bratislava, 12. – 14.09.2018;
- **3. ročník stretnutia pracovníkov environmentálnej výchovy rezortu životného prostredia, Envirohry 2018**, Nitra, 13. – 14.09.2018 (referát Mgr. Ing. E. Farkašovská, PhD.: Detský letný tábor v SMOPaJ);
- **7. medzinárodná konferencia o sprístupňovaní kultúry nevidiacim a slabozrakým osobám Braillovo písmo – jeho význam v 21. storočí a jeho budúcnosť**, Bratislava, 24. – 25.10.2018 (príspevok Mgr. E. Mauritzová: Braillovo písmo v expozíciách SMOPaJ);
- **Kráľovstvo jedného jazyka a mravu je biedne a slabé, prínos príslušníkov neslovenských etník a národnosti pre rozvoj Slovenska**, konferencia organizovaná pri príležitosti 80. narodenín PhDr. Jozefa Klačku, Bratislava, 14. – 15.11.2018 (referát Mgr. E. Greschová: Rudolf Maximovič (1886 – 1963) – Zakladateľ modernej ochrany prírody v Československu a jeho vplyv na vývoj ochrany prírody na Slovensku po roku 1918);
- **Manažment ekosystémov v prizme nerovnovážnej perspektívy**, Banská Bystrica, 21. – 22.11.2018 (referát Ing. P. Holúbek: Divočina z pohľadu jaskyniarov);
- **Výsledky nových archeologických výskumov na strednom Slovensku**, Oravský Podzámok, 6.12.2018 (referát Mgr. Z. Šimková: Nové poznatky z Demänovskej Poludnice).

Účasť na festivaloch

- Festival múzeí Slovenska 2018, Bratislava, 18. – 19.06.2018 (vlastné propagačné materiály, poster múzea, edičné tituly múzea).

Odborná spolupráca bola realizovaná s nasledovnými inštitúciami

- ŠOP SR – SSJ Liptovský Mikuláš, SSS (prieskum a dokumentácia krasových javov Slovenska);
- ŠOP SR, SZOPK (príprava a realizácia TOP 2018 a Odbornej konferencie Klubu seniorov OP na Slovensku);
- ŠOP SR Banská Bystrica, KPÚ Žilina (výnimky zo zákona pre terénny výskum);
- ŠOP SR Banská Bystrica (správa archívu ŠOP SR, fotodokumentácia, preberanie dokumentov, výmena literatúry);
- ŠOP SR – CHKO Štiavnické vrchy (spolupráca pri príprave a realizácii konferencii Stretnutie prírodovedcov)
- SSS (budovanie Národnej databázy jaskýň);
- Správy CHÚ ŠOP SR, kultúrne inštitúcie Slovenska (výmena výstav);
- Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska – Krajské stredisko v Žiline, Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Spojná škola internátna pre slabozrakých a nevidiacich v Levoči (príprava výstav z cyklu Fragmenty z prírody);
- Spojená škola – špeciálna škola v Liptovskom Mikuláši, Špeciálno-pedagogické centrum v Liptovskom Mikuláši (príprava výstav z cyklu Príroda našimi očami);
- Informačné centrum Mesta Liptovský Mikuláš, Klaster Liptov, Združenie cestovného ruchu Pavčina Lehota, kultúrne inštitúcie v rámci Slovenska (propagácia múzea);
- Univerzita 3. veku pri Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika Liptovský Mikuláš (4-semestrálne vzdelávanie v odbore Environmentálna výchova);
- AÚ SAV Spišská Nová Ves (spolupráca v oblasti jaskyniarskeho výskum zameraného na archeológiu);
- Katedra archívnictva, Filozofická fakulta UK Bratislava (konzultácie pri riešení študentských prác, príprava exkurzie pre študentov,
- Múzeum vo Svätom Antone (spolupráca pri organizovaní Dní sv. Huberta, spolupráca pri činnosti Prírodovednej komisie ZMS);
- Muzeologický kabinet SNM Bratislava (konceptcia akvizičnej činnosti, evidencia pri nadobúdaní, nové funkcionality centrálnej databázy, nové štandardy základných múzejných činností);
- Múzeum SNP Banská Bystrica a Digitalizačné centrum Banská Bystrica (digitalizácia zbierok, prezentácia digitalizovaných zbierok);
- Národné lesnícke centrum Zvolen (obstarávanie skenov reliéfu systémom Lidar);
- Ústav vied o Zemi SAV v Banskej Bystrici (geochemické, datovacie a geofyzikálne metodiky výskumu);
- Archív Pamiatkového úradu SR Bratislava (štúdium archívnych dokumentov, virtuálne scel'ovanie archívneho fondu SÚPSOP-u – časť OP);
- Archív Matice slovenskej v Martine (práca v Akvizičnej komisii MS);
- Spoločnosť slovenských archivárov (redigovanie hesiel do pripraveného Slovníka slovenských archivárov),
- Múzeum TANAP-u, Tatranská Lomnica (členstvo v Komisii pri tvorbe zbierok, konzultácie pri výskumných úlohách, spolupráca pri činnosti Prírodovednej komisie ZMS);
- ZOO Bojnice (organizovanie podujatí environmentálneho vzdelávania);
- Múzeum Andreja Kmeťa Martin, Stredoslovenské múzeum Banská Bystrica, Botanická záhrada Blatnica, Archeologický ústav SAV Nitra, Východoslovenské múzeum Košice, SNM Bratislava,

Botanický ústav SAV Bratislava, Prírodovedecká fakulta UK – Katedra geológie a paleontológie, Katedra mineralógie, Katedra ekológie, Katedra krajinskej ekológie (spolupráca pri determinácii zbierok);

- Ústredný výbor SZOPK v Prievidza (organizácia TOP 2018);-
- SAŽP Banská Bystrica (organizovanie podujatí a environmentálneho vzdelávania)
- Horská záchranná služba, Horný Smokovec, Vysoké Tatry (poskytovanie meteorologických dát k výskumu, organizovanie podujatí, environmentálne vzdelávanie).
- Spolupráca v rámci Prírodovednej komisie ZMS s múzeami: Múzeum vo Sv. Antone, Podunajské múzeum v Komárne, Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici, Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote, Múzeum TANAP-u v Tatranskej Lomnici, Východoslovenské múzeum v Košiciach, Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi, Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene, SNM – Múzeum A. Kmeťa v Martine.

Činnosť v organizáciách

- Predstavenstvo Zväzu múzeí na Slovensku;
- Členstvo v Odbornej sekcii pre vzdelávanie a výchovu v múzeách ZMS;
- Členstvo v Akvizičnej komisii Matice slovenskej v Martine;
- Členstvo v KTZ Múzea Spiša Spišská Nová Ves;
- Členstvo v KTZ Múzea TANAP-u Tatranská Lomnica;
- Predsedníctvo v Prírodovednej komisii pri ZMS (vedenie agendy PK, správa o činnosti, organizovanie zasadnutí PK, organizácia konferencie, zabezpečenie komunikácie vo vzťahu k Predstavenstvu ZMS a MŽP SR. Zasadnutie PK ZMS v roku 2018 – 19.03 a 24.09.2018).

Zapožičanie výstav

Zapožičaných bolo 13 výstav 7 inštitúciám (rezortné organizácie MŽP SR, múzeá, kultúrne inštitúcie Slovenska), tržba 145,00 €, počet návštevníkov 4 892.

Výmena literatúry

Výmenní partneri: 60

Boli vyexpedované tituly Slovenský kras roč. 54/1,2, Slovenský kras roč. 55/1,2 (292 ks); Naturaetutela roč. 22/1,2 (66 ks); Sinter roč. 26 (62 ks); katalógy výstav (109 ks); zborník z konferencie Príroda a jej ochrana v priereze času (66 ks); iné monografie múzea (242 ks) a povinné a autorské výtlačky celej edičnej činnosti múzea za rok 2018.

Múzeum zorganizovalo 3 domáce podujatia

•54. Tábor ochrancov prírody TOP 2018 bol organizovaný v spolupráci so ŠOP SR – Správa TANAP-u, Správou slovenských jaskýň, Ústredným výborom SZOPK Prievidza a obcou Vavrišovo. Uskutočnil sa v dňoch 15. – 20.07.2018 v areáli autokempingu Vavrišovo. Na podujatí sa zúčastnili dobrovoľníci a profesionáli ochrancovia prírody z ČR a SR. Exkurzie boli zamerané na okolité prírodné a kultúrne pamiatky vo východnej časti Liptova. Účasť: 95.

•24. Odborná konferencia Klubu seniorov ochrany prírody na Slovensku. Každoročné stretnutie seniorov ochrany prírody na Slovensku pripravilo SMOPaJ v spolupráci so ŠOP SR Banská Bystrica a predsedníctvom Klubu seniorov ochrany prírody Slovenska v Jasenskej doline v dňoch 4. – 5. októbra 2018. Stretnutie bolo venované Ing. Jánovi Topercerovi (1927 – 2017) – lesníkovi,

dlhoročnému pracovníkovi štátnej ochrany prírody na Slovensku a aktívnemu členovi Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny (47 účastníkov).

• Jaskyniarsky týždeň, speleologické podujatie ktoré sa konalo v dňoch 22. – 26.08.2018 v Pružine – Priedhorí v Strážovských vrchoch; prednášku prezentoval Ing. P. Holúbek: O aktivitách SMO-PaJ vo vzťahu k jaskyniarstvu (120 účastníkov).

Nad rámec PHÚ bolo zorganizované podujatie

• Konferencia Českí jaskyniari, ochranári a turisti na Slovensku v období 1. Československej republiky – múzeum si pripomenulo touto konferenciou významný medzník našich dejín a sté výročie vzniku Československej republiky . Podujatie bolo organizované v spolupráci s mestom Liptovský Mikuláš – Múzeum Janka Kráľa a Slovenskou speleologickou spoločnosťou. Na konferencii odznali dva príspevky pracovníkov SMOPaJ: Eva Greschová: Prehľad významných českých osobností a ich prínos na vývoj ochrany prírody a jaskyniarstva na Slovensku, Peter Holúbek: Radola Gajda ako jaskyniar. (33 účastníkov).

V časti **INÉ** bol zabezpečený:

• Prevádzkový servis, ekonomický servis, činnosť sekretariátu, réžie mimo PHÚ, čo predstavovalo zabezpečenie chodu organizácie vo vzťahu k ekonomike organizácie, personálnym otázkam a vybavovaniu bežnej agendy.

g) Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

SMOPaJ je špecializované múzeum na ochranu prírody vrátane jaskyniarstva a otázok životného prostredia. Svoje úlohy rieši podľa zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 206/2009 Z. z.“), podľa zákona č. 543/2002 Z. z., podľa zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. v znení neskorších predpisov.

a) Pre ústredný orgán múzeum zabezpečilo:

- vedenie ŠZ vrátane aktualizácie databázy a pripojenia digitálnych skenov listín ŠZ a sprístupnenie informácií zo ŠZ v podobe štatistických prehľadov a aktualizácií;
- vedenie Národnej databázy jaskýň SR;
- vypracovanie 35 tlačových informácií a 4 tlačových správ o podujatiach múzea;
- počas Dňa otvorených dverí na MŽP SR prezentovalo ukážky zo zbierok múzea na tému naše sovy. Ukážky boli spojené s tvorivými dielňami (12.05.2018);
- počas Dňa Dunaja boli v priestoroch MŽP SR prezentované ukážky druhov žijúcich v Dunaji a jeho okolí.

b) Pre partnerské organizácie múzeum zabezpečilo:

- vzdelávacie programy pre MŠ, ZŠ, SŠ, ŠŠ v rámci environmentálneho vzdelávania, 43 platených prednášok, 914 účastníkov;
- vzdelávacie programy v expozíciách múzea z projektu zo ŠF v počte 35 pre 470 účastníkov;
- prípravu žiakov na biologické olympiády, 38 žiakov;
- Eko dni jar, 6 prednášok, na 2 školách, 144 účastníkov;
- realizáciu medzinárodnej vedeckej konferencie TATRY v dokumentoch, pod záštitou ministra ŽP SR, v spolupráci s Múzeom v Kežmarku, ŠOP SR Banská Bystrica, ŠL TANAP-u Tatranská Lomnica, Archívom Liptovský Mikuláš, Archívom Poprad, Mestom Liptovský Mikuláš a Mestom Vysoké Tatry, (12. – 13.09.2018), 49 účastníkov;
- realizáciu 13. ročníka medzinárodnej konferencie Stretnutie prírodovedcov, pod záštitou ministra ŽP SR, v spolupráci s Prírodovednou komisiou ZMS, Múzea vo Sv. Antone a ŠOP SR Banská Bystrica, (24. – 26.09.2018), 32 účastníkov;
- propagáciu múzea na Otvorení letnej turistickej sezóny v Kúpeľoch Lúčky (21. 06. 2018);
- propagáciu múzea na 4. Ročníku LiptovFestu v Aquaparku Tatraladia v Liptovskom Mikuláši (21.07.2018);
- propagáciu múzea na Otvorení letnej turistickej sezóny v Kúpeľoch Lúčky, 21.06.2018;
- realizáciu 54. Tábora ochrancov prírody TOP 2018 v spolupráci so ŠOP SR – Správa TANAP-u, Ústredným výborom SZOPK v Prievidzi a Obcou Vavrišovo konaného v autokempingu Vavrišovo. (15. – 20. 07. 2017), 95 účastníkov;
- realizáciu 24. odbornej konferencie Klubu seniorov ochrany prírody na Slovensku v spolupráci s Ústredným výborom SZOPK v Prievidzi konanej v Jasenskej doline (04. – 05. 10. 2018), 47 účastníkov;
- akreditovaný program kontinuálneho vzdelávania Ochrana prírody a krajiny vo výučbe prírodovedných predmetov na ZŠ a SŠ, 15 účastníkov;
- vedenie ŠZ (úradná evidencia CHÚ a CHS SR) a vedenie národnej databázy jaskýň, návštevnosť internetovej stránky ŠZ bola 39 522 relácií (návštev), 29 149 používateľov, 123 979 zobrazení webových stránok štátneho zoznamu;
- cyklus prednášok pre Univerzitu 3. veku pri Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši v oblasti environmentálneho vzdelávania, 327 účastníkov;
- prezentáciu na podujatí Detské dni sv. Huberta v spolupráci s Múzeom vo sv. Antone (20. – 21. 06.2018), prezentáciu na podujatí v rámci mesiaca lesov pre Strednú lesnícku školu v Banskej Štiavnici (23. – 24.04.2018), celkovo 3 120 účastníkov;
- v rámci spolupráce s firmou Lobelka, s. r. o. Liptovský Mikuláš boli realizované 2 prednášky, 1 workshop a 1 ekohra (01.05. – 13.06.2018), 258 účastníkov;

c) Pre širokú verejnosť múzeum zabezpečilo:

- Podujatia: Prebúdzenie jari – remeselnícke variácie (22.03.2018), Nové tajomstvá starého kláštora v rámci Noci múzeí a galérií (19.05.2018), Stavanie vtáčích búdok a krmidiel (13.12.2018), Remeselnícke variácie Vianoc – Advent 2018 (05.12.2018), celkovo 3 413 účastníkov;
- výstavy umeleckého charakteru s témou ŽP a ochrany prírody: Speleofotografia 2018 (16. 11. 2018 – 07.01.2019), Z neznámeho sveta jaskýň (04. 07. – 31. 07. 2018), Fotografia tatranského regiónu (16. 09. – 10. 10. 2018), HRA?ČI (02. 08. – 09.09.2018), celkovo: 7 255 návštevníkov.
- výstavy zamerané na marginalizované skupiny: XVI. ročník Fragmenty z prírody – XVI. ročník Príroda Našimi očami (22. 11. 2018 – 07. 01. 2019), celkovo 512 návštevníkov.
- výstavy zamerané na územnú a druhovú ochranu: Dvojníci – menovci z prírody (05.03. – 03.04.2018), Mláďatá (09.05. – 29.06.2018), celkovo 3 678 návštevníkov.
- výstava zameraná na spojenie bioniky a techniky: Bionika (16.01. – 28.02. 2018) celkovo 91 návštevníkov.

- eko a speleo večery: Objavovanie strateného sveta praveku Slovenska –plazy druhohôr, (23.02.2018), Reštitúcia Losa európskeho – pilotný projekt (21. 03. 2018), Sibír 2018 (04. 04. 2018), O práci archeológa – pamiatkara (24. 05. 2018), Z pustatín Bolívie do Amazonského pralesa v Peru (20. 06. 2018), Venezuela – Stolová hora Avyán Tepuí, Kañon del Diablo (05.09.2018), Muchotrávky (17.10.2018), Spomienky na rekordný traverz cez Zádielsku tiesňavu zapísaný do Guinnessovej knihy rekordov (august 1997) (16.11.2018), Tajomstvá v starých filmoch ukryté – šport a turistika v Tatrách (21.11.2018), celkovo 405 účastníkov.
- realizáciu podujatí spojených s cyklom prednášok a workshopov k významným dňom ŽP: Svetový deň mokradí, Svetový deň vody, Svetový deň vtáctva, Svetový deň Zeme, Medzinárodný deň múzeí a galérií, Medzinárodný deň biodiverzity a 25. Výročie Dohovoru o biologickej diverzite, Medzinárodný deň Dunaja, Svetový deň ŽP, Dni európskeho kultúrneho dedičstva, Svetový deň zvierat, Svetový deň chôdze, Európsky týždeň vedy a techniky, celkovo 3 492 účastníkov;
- Detský letný tábor – Malí ochranári (06. – 10. 08. 2018), 30 účastníkov;
- Čítanie z archívu knižnice SMOPaJ zamerané na osobnosť A. Lutonský (25.04.2018) a A. Král (29.09.2018), 42 účastníkov;
- hubársku a bylinkársku poradňu, v rámci ktorej múzeum poskytlo služby 59 návštevníkom;
- výpožičné služby knižnice: bolo vybavených 1 488 výpožičiek, z toho 728 absenčných, 760 prezenčných a 55 MVS, bolo zaregistrovaných 67 čitateľov, z toho 33 interných, 34 externých, bolo vybavených 181 bibliografických informácií, bolo vypracovaných 9 rešerší;
- sprístupňovanie archívnych fondov a zbierok: bolo zaevidovaných 130 bádateľských návštev, z toho 72 externých, 52 interných, bolo vybavených 219 výpožičiek, zaregistrovaných bolo 33 bádateľov, z toho 26 externých, 7 interných bádateľov;
- poskytovanie informácií zo ŠZ a NDJ;
- poskytovanie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov – bolo vybavených 7 žiadosti týkajúcich sa rozpočtu a záverečného účtu múzea za rok 2017 ako aj zbierkového fondu múzea;

Použité skratky:

AÚ SAV – Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied
BOZP – bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
CO – civilná obrana
CVCČ – Centrum voľného času
ČR – Česká republika
DSS – domov sociálnych služieb
DHO – Dokumentačno-historické oddelenie
EF – Environmentálny fond
EV – environmentálne vzdelávanie
Ev. č. – evidenčné číslo
GPS – Global Position System
CHA – chránený areál
CHKO – chránené krajinná oblasť
CHKP – chránená krajinná pamiatka
CHÚ – chránené územie
ICOM CIMUSET – Medzinárodná rada múzeí, Medzinárodný výbor pre múzeá a zbierky zamerané na vedu a technológie
Inv. č. – inventarizačné číslo

JTSK Jednotná trigonometrická sieť katastrálna
KIMS – Komplexný informačný systém
KTZ – Komisia pre tvorbu zbierok
KPÚ – Krajský pamiatkový ústav
MFF – Medzinárodný filmový festival
MS – Matica slovenská
MUT - Stredoeurópska únia technických múzeí
MVR – Múzejná vedecká rada
MVS – medziknižničný výpožičná služba
MŠ – Materská škola
MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NDJ – Národná databáza jaskýň
NLC – Národné lesnícke centrum
NP – Národný park
NPP – národná prírodná pamiatka
NPR – národná prírodná rezervácia
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
OP – ochrana prírody
OS – oblasťná skupina
PF – Prírodovedecká fakulta
PHM – pohonné hmoty
PHÚ – plán hlavných úloh
PK – prírodovedná komisia
PO – požiarňa ochrana
PP – prírodná pamiatka
PR – prírodná rezervácia
Prif – Prírodovedecká fakulta
PU – Prešovská univerzita
RTVS- Rozhlas a televízia Slovenska
SAV – Slovenská akadémia vied
SAŽP – Slovenská agentúra životného prostredia
SEPaP – Sekcia environmentálnych programov a projektov
SMOPaJ – Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
SNK – Slovenská národná knižnica
SNM – Slovenské národné múzeum
SNP – Slovenské národné povstanie
SO – stredné odborné (vzdelanie)
SOPBaK – Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
SR – Slovenská republika
SSJ – Správa slovenských jaskýň
SSS – Slovenská speleologická spoločnosť
SŠ stredná škola
SÚPSOP – Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody
SZOPK – Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny
ŠA – štátny archív
ŠF – štrukturálne fondy
ŠL – štátne lesy
ŠOP SR – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky

ŠPC – špeciálno-pedagogické centrum
ŠŠ – špeciálna škola
ŠVK – Štátna vedecká knižnica
ŠZ – štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny
TANAP – Tatranský národný park
TASR – Tlačová agentúra Slovenskej republiky
THP – technicko-hospodársky pracovník
TOP – Tábor ochrancov prírody
TV – Televízne vysielanie
UMB – Univerzita Mateja Bela
UPJŠ – Univerzita P. J. Šafárika
ÚEV – územie Európskeho významu
UK – Univerzita Komenského
VO – verejné obstarávanie
VŠ – vysoká škola
WGS – World Geodetic System
Z – základné (vzdelanie)
ZMS – Zväz múzeí na Slovensku
ZOO – Zoologická záhrada
ZŠ – základná škola
ŽP – životné prostredie